

0,000
YGU
ai Del Viru

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FED-
ERATION OF AMERICA
(Incorporated April 28, 1908.)
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION
"KOVA"
Išleista kas Pėtnyčias Laidis
LIETUVIŲ SOCJALISTŲ SA
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 48.

Philadelphia, Pa., 1 d. Gruodžio (December), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

L. F. d' M.-R.	Ką žada Chinų revolucija.....	573
Purvis	Thanksgiving Day — Padėkavonės Diena	574
Taurupis	Tikras gyvenimas.....	574
Goris	Socjalizmas ir individualizmas.....	575
J. A.	Negalim but bepartlviški.....	576
	Darbininko apšvieta.....	576
RUOŽAI	577
APŽVALGA	577
AMERIKA	578
UŽSIENIS	579
DARBININKŲ GYVENIMAS	580
KORESPONDENCIJOS	581
MOTERŲ SKYRIUS:		
	Kodėl moteris neveikia.....	582
BELETRISTIKA.		
Stasiulevičius	Civilizuotos beždžionės	582
SAJUNGOS REIKALAI	583

THE LITHUANIAN
WEEKLY

"KOVA"

PUBLISHED EVERY
FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor.

A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

PRENUMERATA
visose dalyse sviete

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

Vienleis metams	\$2.00
Šešleis mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON
APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT
UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš caristką valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisitintimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nule džiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų klėses revoliucioniskais mintis.
- Norint žinoti turėti šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

E"
kos, Literatūros,
AIKRAŠTIS
ir Pėtnyčioj.
stus geriausių raš-
ių. "LAISVĖS"
mečiui 1 dol. Už-
DYKAI!
s adresuokite taip:
roadway
ON, MASS.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socjalistų Sajungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socjalizmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėališko ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.

Skleisti socjalizmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet

«K O V A» — drašiai galima sakyti — *pirmai atsako savo tikslui*, butina pereiga kiekvieno sajungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras *Prenumeratos Kortas*. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu būdu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «KOVA» siunčiama šešias savaites.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų socjalistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socjalistų Sajungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidaruoti.

Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, *tuojau užsisakyti Prenumeratos Kortas* ir progai pasitaikius, pardavinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socjalizmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

nikelluota dnda, kuris
grajina gerai ir atskiai
vieokias muzikes ir
daiinas. Kiekvienas ga-
li turēt savo name kon-
certą. 2. Geriausia Ar-
monika vokiško išdir-
bimo su notems ir nu-
rodymais. 3. Pulkus
stslavas nikellinis laik-
rodis su muzike, kiek-
vieną kartą grajina 10
minutų. 4. Vyriški arba
moteriški storai paau-
suoti laikrodžiai. 5.
lavi įrankiai gražioje de-
eje: 6 peiliai, 6 videlcai, 6
eli saukštai, 6 maži, 1 peilis
betul ir saukštukas cukrul.
mūsų dovaną vien norime,
pagarėl' tomet mūsų ar-
tarp juų pažistamų. At-
skite mums ant rankos 50c.
\$0.00 ir jusų išrinktą dova-
n, gali jį neimti.
5 E. 7th st. New York.

Dr. Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 3757 w.

Dėl daktariškos rodos galima atsišaukti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šalių, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiajij —

Jis yra pabaigęs augščiausias ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis. Mokėsi ir praktikavojo *The New York Post Graduate Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo ločną ligonbutį Philadelphiajij ir tame paciamame name padirbo puikią *medikaliską kliniką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir ap- tiekė su geriausiomis gyduolėmis. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagalbą, iš- sigydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nera geresnio daktaro, kaip Dr. I. Stankus. Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Svilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai išr iškiu sa- vo širdingą padėką Dr. Stan- ku už išgydymą nervų ligu ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slap- tomis ligomis patariu kreip- tis pas dr. Ig. Stankų, o ne- pasiga' lėsite savo žygio.

A. Zmūden, Salem, Mass
57 Pingree St.

GARBUS DAKTARĖ: neiš- randu žodžiu p dekavojimu Tamistui už išgydyma skau dėjimo šonuo e ir po širdies gėlimo strėnų ir skausm- gų mėnesinių, kurių kiti vi- si daktarai neapsiemė gydy- ti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėme kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky 1325 S. Front St., Phila

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojai — Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunudojau bet jau visas sustiprėjau ir b igiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau ne- reikalauju daktariškos pagalbos. Ta įkiri liga, kuri taip daug prikanikino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

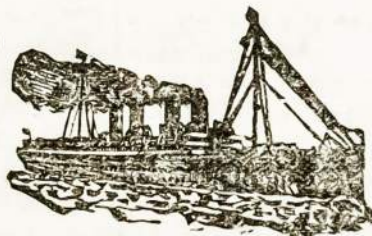
reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo visokių kraujo ligu užkrečiamu lytišku ligų, triperį, šankerį sifilį, užk etėji- ma ir nedidima vidurių, išbėrima, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno vi- sokių spuogų, dėdervinių ir slinkimą plauku, galvos skaudėma, širdies, ink- tu, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas neuralgija, drebėjimą sana- riu, greitą s pykimą, negalėjimą miegot ir išgastį, greitą pailsimą, sunkų kvėp. vimą, persalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegulerišk mėnesinių tekejimą ir gumbo Išgydau su ope- cija rupturą, apendicitis, vėžį, skilyve augančius akmenis visokius skaudulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslų kaulų nervų, smėgnų, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir ran- kas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi daru operacijas ant nosies, akių ir goik es.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street,
Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 1 iki 5 po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphiajioje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

- K DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
- A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
- A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikių vergija „Laisvoje“ Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Priėkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c.
 7. Darbininkų priespaua ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socializmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. „Trimitas“ (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmy komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ „KOVOS“ AD-
MINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GA-
LIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS
TIK YRA IŠLEISTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

„K O V A“

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

„Atlikts kriukis!“

Savo pirmąjį (5 metų) jubilėjų „Dilgėlės“ atliko ir jau vadinas pilnai suaugusios, ir gali eit rystyn su „rimtaisiais ir didžiaisiais“ laikra-
šiais: boikotų nebijo, jlems atlikts kriukis. Kas gi bijotų jas skaityt?
Gal tik ne žmogus, ar koks pirmelvis su skersom kulnim! :: :: ::
„Dilgėlės“ per metus eina už \$1.00 per visą žemę
ir visus vandenis kas dvi savaiti.

ADRESAS: **Baltrušaitis Bros.** 2400 Fifth Ave.
Pittsburg, Pa.

KAS MUMS REIKALINGA?

Mums, Socijalistams, reikalingiausia yra juokų laikraštis, su kurio pagalba ga-
lėtume pajnuokti lėčjos priešus ir daugelį kitų da-
lykų, kurių dabartiniai laikraščiai negali atlikti.
Jeigu jums, draugai, būtų reikalingas toks laikraštis, tai aš išleidinė-
siu mėnesinį juokų iliustruotą laikraštį „Satyras“. Todėl siųskite
laiškus su pritarimais, pagal kuriuos aš galėsiu spręsti „Satyro“
reikalingumą. Jeigu bus pritarėjų „Satyras“ eis, — nebus — neis.
Taigpi bendradarbiai ir piešėjai kviečiami su pritarimais. Prenume-
ratos už „Satyrą“ tuom syk da nesųskite. :: :: :: :: ::
Jeigu kurie neturite naujų knygelių, kaip tai: „Revolucijos Atbalsai“,
„Čenstachavo klioistoriaus slapybės“, „Meilės karštilgė“, „Knygelė
apie atskyrimo ženklus“ ir „Mokslas rankažinystės“, galite gauti pas
mane. Visų knygelių kaina po 15c. viena, 10 KNYGELIŲ 1 DOLERIS.
Kas per mane užsirašys ant metų vieną iš šių laikraščių: „Kovą“,
„Laisvę“, „Keleivį“ ir „Rankpelni“ — tas gaus vieną knygėlę dykal.
Adresuokite: **V. JAKŠTYS** 1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

Ka žada Chinų revoliucija.

KIEKVIENAM žinoma, kad tuom tarpu Chinloj eina kova tarpe norinčių laikyti šalį amžname išnaudojime ir protiškame tamsume ir norinčių šalį pastatyti ant europiškos papėdės. Apie tos kovos pasekmes kol kas neliko tikrinančio negalima pasakyti. Vienok tas aišku, kad Chinija nebeliks užsisenėjusiam savo nelemtame padėjime ir tamsume, bet žengs progreso linkul.

China! buvo toli pasilikę užpakalyje europiečių visuose gyvenimo klausimuose. Europiečiai pradėjo «tėviškai» rūpintis apie chiniečių buvį pagerinimą. Siuntė misijonierius, kad chiniečius išgelbėti iš pekliskų kančių už nebuvimą krikščioniais, ir sykiu sluntė visokius prekius (tavorus), kurių chiniečiai pirmiaus nepažino. Suprantama, prekiai buvo siunčiami ne išdovanojimui, bet išpardavimui.

Tikroji priežastis europiečių «mielaširdystės» buvo godumas pasipelnyti. Vėlesniuose laikuose, kuomet Europos kapitalistai pradėjo tiek daug pagaminti prekių, kad jau nebegalėjo jų savo šalyje jokiu būdu išparduoti, iš priežasties didelio darbininkų išnaudojimo, tuomet noroms-nenoroms turėjo likusius neparduotus prekius vežti į tolimas šalis, kur da negaminama tie dalykai. Valdžios gi iš savo pusės nesigailėjo nei pinigų, nei savo žmonių kraujo įgijimui naujų prekyviečių. Kur nebuvo galima geru, ten prievarta paėmė. Kitaip dabartinės valdžios elgtis ir negalėjo. Juk nesurasti savo šalies kapitalistams naujų prekyviečių tai reiškia atgabenti savo šaliai nuostolį, per užtraukimą ant jos kryžių, kurie yra viena iš didžiausių šios gadyknės nelaimių.

Kryžiai, kaip žinoma, paeina nuo to, kad yra prigaminama tiek daug tavorų, jog negalima jų niekur išparduoti. Tavorais lieka užversta visos sąkrovos, visos turgvietės. Vieton gaminti vis naują tavorą, kapitalistai sustabdo savo dirbtuves ir pardavinėja jau pagamintus dalykus. Be darbo lieka tukstančiai ir tukstančiai darbininkų. Iš darbo išmestieji darbininkai, kad kokis ir turėjo kiek-nors susičėdijęs, perka visko kuo-mažiausia, kad pinigų ilgiau užtektų. Pridirbtųjų tavorų išpardavimas da ilgiau užstraukia, kryžis da ilgiau prasitęsia. Kuomet pereina kokis-nors kryžis ir užstoja vėla «geri laikai», tai visgi po tais «gerais laikais» išnaujo ateina kryžis, tik kur kas žiauresnis ir daugiau nelaimių nešantis, negu pirmesysis.

K. Marksas išvedė, kad kas sykis tie kryžiai vis tankiau pradės atsikartoti, o paskui jie prives prie didelio sumišimo, pagalios ir šios draugininės tvarkos perversmo. Iki 1896 metų ėjo viskas, kaip Marksas pranašavo, bet nuo to laiko pradėjo kilti abejonė apie Markso teisingą dalykų permatymą, nes kryžiai tankiau, kaip pirmiaus, neatsikartojo ir nekuriuose šalyse tie kryžiai palyginamai nebuvo žiauresni už pirmesnius. Garsieji buržuazijos ekonomistai tuojaus pasauliui pranešė, kad Marksas savo teorijoje apie kryžius ir laukiamą Socijališką Revoliuciją esąs visai klaidingas ir pati teorija neturinti pamato, nes gyvenimas parodo, jog kryžiai neatsikartoja vis tankiau ir neesti žiauresni. Bet gerblamieji buržuazijos ekonomistai pamiršo, kad gali būti da ir tokios priežastis, kurios gali sulaukyti pramoniją nuo kryžių ant žinomo laiko.

Viena ir pagaliaus didžiausia priežastis kryžių sumažinimui, geriau pasakius, užvilkimui, yra ta, kad kapitalistai igyja turgvietes svetimose nekapitalistiškose šalyse. Mat, tose igtose turgvietėse parduoda tuos tavorus, kuriuos namie negali parduoti. Tokiu būdu kapitalistai savo šalyse išvengė kryžių. Todėl ypatingai jie ir rūpinosi ir rūpinasi apie užkariavimą naujų šalių. Dabar ant žemės kamuolio neliko nei vieno žemės sklypo, kuris nebutų kokios-nors kapitalistiškos valdžios prisisavinimas, išskyrus

amžinų ledų apdengtus žemgalių (polių) plotus. Žinoma, krikščioniškosios valdžios nesakė, kad jos apskelbia, kaip sau prigulnčius, Afrikos plotus, apgyventus laukiniais žmonėmis, dėlto, kad juos išnaudoti savo naudai. Ne. Kapitalistiškosios valdžios sakė, ir da garsiai, kad jos apskelbia tuos plotus savais todėl, kad «platinti civilizaciją» tarp vietinių žmonių. Tas «civilizacijos platinimas» prasidėjo, žinoma, su pribuvimu kunigo-misijonieriaus ir vertelgos. Bet tie da nebuvo paspėję gerai apsižiūrėti savo naujame darbo lauke, kaip kareivių pulkai su durtuvais, kanuolėmis ir kulkasvaizdžiais tapo atgabenti. Pastariejie, suprantama, tapo atsiusti daryti «tvarką»; mat, kapitalistams gerai žinoma, kad, kur jie eina, ten ir betvarkė tuojaus gema. Biznis-gešetas buvo varomas pirmyn, kunigai-misijonieriai ir vertelgos apgaudinėjo visokiais budais, o jei vietiniai gyventojai nesiduodavo save apgaudinėti, tai kareiviai tuojaus plėnu ir dinamitu taip «sutvarkydavo» reikalus, kad visada iš to išeldavo nauda kapitalistams.

Su pagalba tokios turgviečių arba kolonijų suradimo politikos, visų šalių kapitalistai ilgą laiką atstumė kryžius savo namuose. Kapitalistų godumą negalėjo užganėdinti jau užkariautosios šalys; neužteko jiems Afrikos, Indijos, Australijos ir Okeanijos užkariavimui ir pasidalinimo. Jie pradėjo mąstyti ir apie Chinijos užkariavimą ir pasidalinimą. Ir 1900 metais laike «Didžiojo kuloko» sukilimo išrodė, kad jau ištikro Chinija bus padalinta. Galingosios Europos viešpatystės sykiu su Japonija ir Sav. Valstijomis užėmė Chinijos sostapilę Pekiną ir numalšino sukilimą, už ką Chinijos valdžia gavo da gerokai joms užmokėti.

Bet iš to skandalo chiniečiai pasimokino vieno dalyko — tai to, kad jų dabartinė tvarka ir visas surėdymas niekam netikė, ir kad visa toki skaitlinga tauta byle kada gali likti europiečių ar kitų civilizuočių tautų kapitalistų auka. Pati Chinijos valdžia tuojaus pradėjo reformas vykdyti. Pati valdžia suprato, kad Chinija negali būti ilgiau vientik derlinga dirva kitų šalių pramonininkams. Valdžia kepė vieną po kitam reformų blyną. Bet patis žmonės greičiau nuprogresavo, negu valdžia. Jie pradėjo reikalauti tobulesnių reformų, negu valdžia duodavo. Valdžia vis da vilkino; ant galo žmonės neišlaikė ir sukilo. To sukilimo pasekmėje Chinija gali tapti respublika. Bet jei ir netaptų respublika, tai visgi vienas dalykas bus įvykdyta — europinė tvarka; o prie tokios tvarkos ir Chinijos pramonija pradės greit plėtotis.

Ot, čion prasideda ta vieta, iš kur Chinų revoliucija turi iškeltę ir ant abelno darbininkiško judėjimo.

Kuomet Chinijoje išsiplėtos pramonija ant tiek, kad visus reikalingus dalykus pagamins savo šalyje, tuomet nereikės tų dalykų įvežti ir kitų šalių. Reiškia, kitos šalys nustos turgvietės ir tokiu būdu savo perdaug pagamintų dalykų negalės išvežti į užrubežį. O kaip neturės kur išvežti savo perdaug pagamintų tavorų, tai greičiau ateis kryžiai su bedarbe ir visomis nelaimėmis.

Tokiu būdu dabartinė chinų revoliucija, pramušdama politiškomis reformoms ir kapitalizmui kelią, priartins greičiau Europą ir kitas kapitalistiškas šalis prie Socijališkos Revoliucijos. Socijališka Revoliucija galėtų da greičiau prisitarti, jeigu Indija ir Persija nusikratytų europiečių jungą ir jose išsivystytų taipgi kapitalistiškoji pramonija ir nereikalautų jokių dalykų iš svetimų šalių. Reikia atminti, kad per Chiniją ir Indiją sykiu yra suvirš 800 milijonų gyventojų, arba veik pusė viso žemės gyventojų skaitliaus. Ikišiol tų žmonių įvairūs reikalai buvo užganėdinami pagamintais kapitalistiškose šalyse dalykais. Bet jei jie savo namuose patis pagamins tuos dalykus, tai visi tie dabar iš kapitalistiškųjų šalių igabenami tavorai liks nesunaudoti ir bus priežasčia kryžių ir pagalios Socijališkos Revoliucijos.

Čion mums taipgi išsiaiškina, kodėl Europos galingosios viešpatystės taip labai viena kitai gelbsti pavergime kitų silpnesnių, necivilizuotų tautų; kodėl Anglija nieko nesako, kuomet rusų

IŠLEISTOS
JUNGIETIS
PLATINT.

8c.

5c.

15c.

15c.

15c.

10c.

10c.

10c.

15c.

75c.

10c.

20c.

10c.

10c.

OVOS. AD-
VOJE GA-
, KOKIOS
ALBOJE.

ELPHIA, PA.

is!"

adinasi pilnai
Islais" laikra-
otų jas skaityt?
im! : : : :
ne

Fifth Ave.
ittsburg a.

A?

sia
ga-
da-
ti.

l aš išleidinė-
odėl siųskite
„Satyro“
abus — neis.
s. Prenume-
: : : : :
Atbalsai“
„Knygelė
gauti pas
DOLERIS.

ly: „Kovą“,
nygelę dykal.

slng ave.
adelphia, Pa.

pulkauninkas Liachovas su kazokais užima Persijos sostapilę Teheraną; kodėl Anglija nieko nesako, kaip Francija užima pusę Siamą, o Rusija nieko nesako, kuomet Anglija užima Beludžistaną. Jos visos, mat, žino, kad jos turi turėti turgvietes, kur galėtų jų kapitalistai išgabenti savo namie nesunaudojamus turtus. Todėl jos draugiškai viena kitai paduoda ranką pavergime silpnųjų tautų.

Bet šiaip ar taip dabar jau artinasi liepto galas tai kolonijų, naujų turgviečių įgijimo politikai. Japonija jau nusikratė euro piečių jungą ir dabar pati jieško naujų turgviečių savo tavorams. Indija su savo 300 milijonų gyventojų irgi, turbūt, nelabai ilgal laikys Anglijos jungą. Činija gi tikrai su šia dabartine revoliucija įvykdys pas save namie kapitalistiškąją pramoniją ir ji nebus jau ilgiau kitų šalių tavorų turgvieta.

Ir jei tik viena Činija bus atimta nuo civilizuočiųjų šalių kapitalistų, tai tose kapitalistiškose šalyse tas labai daug atsilieps ant pramonijos ir kryžiai pradės atsikartoti tankiau ir vis su žiauresnėmis pasekmėmis. O jeigu da ir Indija pakils ant to paties laipsnio, ant kurio Činija rengiasi žengti, tada jau nuo Socijalistikos Revoliucijos visoje Europoje, Japonijoje ir Suv. Valstijose mes nelabai toli bestovime.

Tokiu būdu K. Marksas savo ateities permatyme neklydo, sa kydamas, kad kryžiai pasitankins ir liks vis žiauresni. Ir jei tų kryžių pasitankinimas buvo ant laiko lig—kad sulaikytas, tai tik ačiu kolonijų politikai, bet ir pastaroji atgyvena savo paskutines dienas, nes visi žemės plotai užkarlauti, o užkariautosios tautos pradeda jau nusikratyti savo kaklalaužius ir išvystyti savo namuose pramoniją.

Činų revoliucija tai yra viena iš tų, kurios duoda vieną mirtiną smugį dabartiniam kapitalistiškam surėdymui kapitalistiškose šalyse. Činijos revoliucija netik yra pajiega savo šalies varyme progreso linkui, bet drauge ir pajiega, kuri priartina pasaulį prie Socijalistikos Revoliucijos, kuri išliuosuos darbininkų kliasą ir podrang visą žmoniją iš dabartinio viso pikto.

L. F. v M. R.

Thanksgiving Day — Padėkavones Diena.

Neperseniai mes šventėme Darbo Dieną, o dabar švėsimė Padėkavonės Dieną. Kaip pirmoji, taip ir antroji yra švenčiama tik Suv. Valstijose ir tos šventės nėra jokios krikščioniškos šventės, kur būtų garbinama koksai šventasis, bet yra grynai svietiško pobūdžio, ir tas šventes švenčia visi Suv. Valstijų gyventojai, nežiurint, ar tai katalikas, protestonas arba Maižiešiaus mokslo pasekėjas. Tokis bendras šventimas vienų ir tų pačių švenčių yra didelis žingsnis linkui progreso, nes visi, taip vienas kitam priešingų tikėjimiškų ir tautiškų persitikrinimų žmonės, kurie šiaip visada yra pasirengę užkenkti kito tikėjimo ir tautos šalininkams, pamiršta savo nuo senųjų amžių, seniai jau atgyvenusius nesąmoniungus įtikėjimus ir susijungia į vieną didelę masą, idant švėsti tas visos šalies šventes.

Taip jos ir švenčiamos viena po kitai. Pirma — Darbo Diena; paskiau — Padėkavonės Diena. Mat, taip ir pridera — pirmą reikia padėkavoti darbdavilams, kad jie mums davė progą dirbti ir šiaip—taip kuną su dušia kruvoje sulaikyti per pereitus metus, o po tam turime dėkavoti dievui už tai, kad jis yra sutvėręs ponus, kurie mums suteikė darbą, idant patis prisipelnytų milijonus, o mums, darbininkams, suteiktą progą ant ilgiau skursti, alkti, šalti ir kentėti.

Žinoma, musų Suv. Valstijų prezidentas, išduodamas proklamaciją (apskelbimą), kad reikia švėsti Padėkavonės Dieną, nesako, kad tai reikia priminti ir musų—darbininkų vargą. O ne! Jis

sako, kad tai reikia karštomis maldomis padėkavoti tam augščiausiajam dievui už jo mielaširdystę, kad jis mums davė šmet tokį visokios gerovės pilną metą. Kokia ironija! Prezidentas visai pamiršta, kad tokių, kurie gali dėkavoti už gerus metus, yra vos tik saujaalė, sulyginus su tais, kurie nežino, kas juos rytoj laukia. Jis visai pamiršta, kad didžiumos šalies gyventojų likimas priklauso nuo saujaalės tų, visada gerus metus turinčių žmonių, kurie byle kada susitarę gali milijonus žmonių, atėmus jiems darbą, atiduoti bado ir šalčio mirčiai. Reiškia, mums, darbininkams, nėra už ką dėkavoti; mums nėra gerų metų taip, kaip ir pernai ir užpernai jų nebuvo. Jei kas turi dėkavoti kam—nors, tai tegu dėkavoja, bet tik ne mes. O ne! mes ne padėkavones tą dieną siųsime į dangų, bet iš knygų ir tikrojo gyvenimo apsiereiškimų tvirtinsime savo protą persitikrinimais, kad, pakol bus kapitalistiškas surėdymas, patol darbininkams niekad gerų metų nebus! . Tegu turtuoliai tuzai siunčia į daugų savo nuosirdžias padėkavones pas kokią ten išsvajojamą be pajiegos esybę, bet mes tą dieną gillai—gillai savo širdyje prižadėkim savo augščiausiam teisėjui — Sąžiinei, jog nepaliausime darbininkų kliasą agitavę, organizavę ir švietę, pakol visa žmonija, be skirtumo parvos ir tikėjimo, galės švėsti prakilniausia ir didžiausia šventę, kokią jeib kada švėsta žmonijos istorijoje, — visos žmonijos šventę — Socijalizmo iškovojimo šventę, kuri bus kur kas solidariškiau švenčiama, negu dabar įvairių tikėjimų ir tautų pasekėjai išvieno švenčia Suvienytose Valstijose patrijotiškiasias dolerines šventes.

A. Purvis.

TIKRAS GYVENIMAS

Tegalimas tikrai prie socijalistiskos respublikos.

Anandie darbininkas skubiai ėjo darban. Darbe jis buvo žinomas, tikrai kaip darbininkas tokio ir tokio numerio. Jo vardo niekas niekad dirbtuvėje neminėjo. Kada jis tokiu būdu skubinos darban, jis ranka mostelėjo ir tarė: «Ne, mane prie socijalizmo neprivylosi; aš nesutiksiu, kad kas mano gyvenimą varžytų, kad kas savo įstatymais ir įsakymais man turėtų paskirti darbą, vietą ir viską kitą. Ne!» Jam besiskubinant, aštriai sušvilpė dirbtuvės švilpynė, ir jis da labiau ėmė skubintis, kad nepasivėlinti. Tai buvo tikras paveikslas pusantradolerinio darbininko, dėvinčio sulopytas kelines ir tikinčio, buk republikonų partijos globa neša naudą darbininkui.

Varžyti žmonių gyvenimą ir sekti kiekvieną žmonių žingsnį — tai ne socijalizmo dalykas. Socijalizmas paliosnos žmones nuo vergavimo kapitalistui ir suteiks darbininkui progą susitvarkyti sau gyvenimą, kaip jam patinka. Šiandiena darbininkas *ne gyvena, o tik egzistuoja*. Gyventi — tai reikia turėti iš gyvenimo smagumą, džiaugtis iš jo; darbininkas gi viso to neturi.

Šiandien vienatiniu darbininko rupečiu yra, kaip įgijus ir palaikius darbą, kuris būtų šaltiniu, duodančiu darbininkui progą užganėdinti nors paprasčiausius fiziško gyvenimo reikalus. Prie tokių aplinkybių darbininkas neįstengia ir negali įstengti jieškoti ir surasti sau apsišvietimą, linksmą, dorą draugystę, muziką, dailę ir tt. Žodžiu sakant, medegiškas darbininko padėjimas užgina jam naudotis tais dalykais, be kurių gyvenimas negali vadintis gyvenimu. Kaip kokis aklas arba su užrištomis akimis arklis, užkinkytas linų minamoje mašinoje, darbininkas diena iš dienos vis velka ir velka savo nuobodų ilgą darbą, idant pelnyti budą, kad galėtų taip—pat rytoj, po—ryt ir visad, it anas nelaimingas gyvuly, be geresnės dienos dirbti.

Laimingas tegalimas tikrai tuomet, kad nuobodus darbas, reikalingas užsidirbimui pragyvenimo reikmenų, tesitęstų tikrai keliatą valandų kasdieną, užuot dabartinių keliolikos valandų. Ir kiekvienam, kuris musų klausytų: Ar galimas laimin-

gas gyvenimas? atsakome, kad taip. Taip mes atsakome todėl, kad skaitlinės, statistikos parodo, kad, jeigu visos sveikos ypatos kasdieną dirbtų po keturias valandas prie dabartinių išdirbystės įrankių, — tai netik ką visi turėtų visko pakaktinai, bet ir tie daiktai, kuriuos dabar tikrai turčiai tegali vartoti, rastųsi pas paprastą darbininką. Netgi nereikėtų kiekvieną dieną per metus dirbti po keturias valandas, — prie dabar esančių švenčių galima būtų pridėti da kokias 25 šventes, ir pertai darbininkų gyvenimas galėtų būti da smagesnis.

Socijalizmas nėra reguliuotoju, bei nustatytoju žmonių ypatiško gyvenimo ir pasielgimų, nekenkiančių visuomenės labui. Socijalizmo tikslas yra grynai ekonomiškasis — pragyvenimo budus paimti iš privatiškų rankų ir pervesti juos į visuomeniškas rankas. Kapitalizmo gadynėje, pav., audimo išdirbystė, kuri yra draugijinis darbas, yra vedama su vienu tikslu — su tikslu pelno darbaviui kapitalistui. Socijalizmo gadynėje audimo išdirbystė bus vedama su šiuo vienu tikslu — parupinti žmonėms audinius, reikalingus jų apsidengimui ir kitokiems reikalams. Duona bus išdirbama ne tam, kad krauti turtus vienai ypatai arba tulai ypatų klasai, bet tikslu, kad maitinti žmones.

Bauginimas, buk socijalizmas suvaržys ypatos gyvenimą, — tai tik kapitalistų išmislyta baidyklė, kuria jie nori nubaidyti darbininkus nuo socijalizmo. Juk jau nereikia didesnio ypatos varžymo, kaip kapitalistiškasis varžymas — kapitalistai varžo ir reguluoja visų kitų žmonių gyvenimą. Garsusis John Stuart Mill ant šito punkto sako: «Net jeigu jau įvyktų ir tas varžantis komunizmas, kuriuo kapitalistai ir jų pasekėjai darbininkus gąsdina, tai da ir tokiame atsitikime žmonių gentkartės didžiama būtų daug laisvesnė, negu kad dabar. Darbininkų yra tiek daug, kad jiems nėra kada besirinkti sau užsiėmimą arba kiek tankiau mainyti savo gyvenimo vietą. Darbininkai tikrai yra po tam tikromis galimomis taisyklėmis ir priguli nuo kitų valios, taip lyg kad jie būtų tikroje vergovės sistemoje».

Socijalizmas nesuvaržys žmonių gyvenimo. Jis padarys tikslu, kad žmonės galės susitvarkyti savo gyvenimą, kaip kuriam patiks, ko jokiū būdu šiandieninis darbininkas negali daryti, iš priešasties savo ekonomiškio padėjimo, kuris yra geležiniu darbininkui įstatymu, iš po kurio darbininkas neišsisuka.

Al. Taurupis.

SOCIJALIZMAS IR INDIVIDUALIZMAS.

DAŽNAI tenka girdėt nuo kunigų ir nuo tautiečių, kad tikslu individualizmas (ypatystė) ir lenktynės (kompeticija) tegali tautą ar žmonių pastumti prie progreso, ir kad todėl reikią vengti socijalizmo. Bet tie minėtieji gaivalai priguli prie tos «garbingos» rūšies ypatų, kurios pirma buvo šalininkėmis neaprubežiuotos monarchijos, vergijos, karės, skriaudimo silpnesnių tautų, kapitalistiškio išnaudojimo ir tt. Mes matome, kad jos klydo arba tyčia veidmainavo, palaikydamos visus tuos bjaurius dalykus, todėl mes turime tiesą paabejoti apie teisingumą jų teorijos, buk tai individualizmas ir lenktynės yra būtina progreso išlyga.

Už viską, ką turime gero šiandieninėje civilizacijoje, turime pasakyti aciū ne individualizmui ir ne lenktyniavimui, bet bendradarbiavimo (savęsimo) socijalistiškam jausmui. Visi prieglaudamos namai, visos broliškos ir labdarlogos draugystės, mokslo įstaigos ir t.p. nėra atsiradę iš saumyliško, priešginingo, lenktyniuojančio jausmo, bet iš sandarbininkaujančio, socijalistiškio jausmo. Visas begalinis pasaulis yra paremtas ant sandarbininkaujančio pamato-principo. Saulė, mėnuo ir planetos priguli kits nuo kito, atlieka savo kelionę neišmatuojamoje erdvėje tam tikroje

prigulmybėje kits nuo kito.

Harmonija, santaika yra dalykai socijalistiški; nesutikimas ir kova yra dalykai individualistiški, saumyliški, pasiremiant ant lenktyniavimo. Socijalizmas veda augštyti; lenktyniavimas veda žemyn Socijalizmas tveria, stato, o lenktyniavimas griaua, ardo. Žilos senovės laukinis žmogus savo urvoje, su savo pagaliu rankoje, visada gatavas į muštynes, praktikavo tyriausią individualizmą. Jis padarė pirmą žingsnį linkui civilizacijos tik tuomet, kada jis susidėjo su savo taipgi laukiniu kaimynu, idant veikti išvieno abiejų naudai. Socijalizmas, tokiu būdu, yra civilizacijos pamatas.

Progreso įstatymas reikalauja, kad kiekvienas žmogus atsiskaitytų nuo tulų savo prigimtų ypatiško teisių dėl draugijos labo. Jokiū kitu būdu civilizacija nėra atsiektina. Visi geri šioje civilizacijoje daiktai yra socijalistiški daiktai.

Vėla, individualistai, nesaikuotos ypatiškos laisvės šalininkai, tvirtina, buk visas draugijos progresas priguli nuo išsilavinimo ir nuo proto atskiros ypatos. Daugiau negu keistas išvedimas!

Žmogaus išsilavinimas priguli nuo jo draugavimosi su kitais jo broliais žmonėmis. Ypata, budama atskirta nuo kitų žmonių ir palikta viena sau — atskirta nuo susidurimo su žmonėmis, — greitū laikū išnaujo pavirstų į laukinį žmogų. Tikslu kuomet ypata gyvena draugijoje su kitais žmonėmis ir pripažįsta jų teises, tikslu tada gali ji tapti tikrai apšviesta, inteligentiška. Dabartinė civilizacija teturi tikslu vieną kelią pakopimui augštyti, o tuo keliu yra mažiau pagarbos atiduoti individualizmui, mažiau žiebtū individualizmą ir vis daugiau ir daugiau žiebtū socijalistiškus jausmus ir daryti socijalistiškus darbus.

Individualizmas — tai saumylystė.

Byle koki tauta, turinti kelis milijonus ar kelias dešimtis milijonų gyventojų, daugiau gali nuveikti civilizacijos progresu, veikdama išvieno, negu tas pats skaitlius ypatų, veikiančių kas sau, atskiriam, individuališkai. Yra pasakymai: «Išmintis randasi daugelio rodoje», «Vienybėje galybė».

Miestas, demokratiškai veikiantis ar rėdomas su pagelba žmonių atstovų, gali panaikinti nešvarumus, iš kurių kyla ligos, gali nugriauti nehygieniškus, nesveikus namus, kurie tarnauja, kaip vargšų darbininkų prieglauda, o jų vieton gali išstatyti patogesnius namus darbininkų gyvenimui; gali parupinti pliečiams švarų, sveiką vandenį ir t.p. — tą viską demokratiškai valdomas miestas be jokio palyginimo gali bendrai atlikti geriau, negu kad atskiros ypatos, kurios užsimanytų veikti kas sau, kaip kam patinka.

Individualizmas sako: «Lai kiekvienas savimi rupinasi. Man kitas neprivalo rupėti».

Socijalizmas sako: «Nei vienas žmogus negali būti tikslu laimingū, jeigu jis mindžioja kitų žmonių teises, kadaigi dievas ar gamta taip suaudė laimę ir gerbavę visų žmonių į vieną audinį, kad, kas yra naturališka vienos ypatos teisė, tas yra ir kitos ypatos teisė, ir visų žmonių naturališka teisė; — kad vienos ypatos nelaimė reiškia ir visai daugumai negerumą, ir kad dauguma turi rupintis atskiriomis ypatomis».

Lenktyniavimo gadynėje, arba kapitalistiškoje išdirbystės sistemoje naturališkio žmogaus teisės — teisės gyvenimo, laisvės ir nuosavybės — yra nepažįstamos milijonams, idant keliatas ypatų, kapitalistų, galėtų turėti neaprubežiuotiną laisvę atiminėti nuo milijonų darbininkų darbo vaisius be teisingo atlyginimo už darbą.

Taip labai išpustas individualistų «argumentas», kad neturi būti uždedama jokis aprubežavimas ant nedangelio godišių, yra «argumentas», kuris tinka palaikymui siauros ypatiškos saumylystės ir godumo, bet kuris jokiū būdu netinka palaikymui protingo, tikro individualizmo. Socijalizmas daleis ir užtikrins plačiausias ypatiškas, individuališkasis teises visoms draugijos vienutėms. So-

cijalizmo pamatinis mokslu yra: «Kiekvienas draugijos narys turi atlikti kokį naudingą draugijai darbą. Kiekvienas turi pridėti savo darbo dalį užlaikymui valstijos, o visa likusioji dalis bus jo šventa nuosavybė». Kiekviena valdžia, kuri turi kitioniškus pamatus, turės griuti.

Socijalizmas yra tikrojo individualizmo šalininkas ir apgynėjas. Jis apgina vaikus ir kitas negalinčias apsiginti ypatas; jis žiuri į ateitį, kad prirengti gerovę ir busimoms gentkartėms; jis suteikia tokias aplinkybes, prie kurių dora ir doras gyvenimas yra lengvas; jis panaikina skurdą; jis panaikina visoki norą apiplėšti žmogui savo artimą, kitą žmogų; jis remia tą individualizmą, kuris gerbia teisybę, mandagumą ir žmoniškumą, nors ir pasmerkia tokį individualizmą, kuris apsireiškia daryme neteisybės ir samylstėje.

Socijalizmas, prašalindamas skurdą, didžiai sumažins, jeigu jau ne visi panaikins, tamsumą, beprotystę, savizudystę, paleis tuvystę, vagystę ir žmogžudystę. Socijalizmas sako: «Kiekviena ypata turi teisę daryti viską, kas tik jai patinka, jeigu tik, taip darydama, ji neįžeidžia lygios liuositybės, prigulincios kiekvienai kitai ypatai».

Tomas Goris.

NEGALIM BUT BEPARTIVIŠKI.

SOCIJALISTIŠKAI—darbininkiškas judėjimas savo veikimuose negali išvengti partiviškumo, šališkumo bei vienpusiškumo. Toks jau to judėjimo budas. Jis negali turėti nei vilties, kad jis ką laimės kada, jeigu jis nebus partiviškas. Tą judėjimą padaro partivišku aplinkybės, iššaukusios jį. Tikslai beturčių darbininkų klasa gali padaryti galą klasių gyvavimui ir vienos klasos viešpatavimui. Ir žinias, reikalingas to tikslo atsiekimui, ir taktiką, kuri privestų prie pageidaujamų pasekmių, darbininkų klasa gali imti sau tikslai iš vieno taško žiūrėjimo, iš vienos pasauležvalgos, o tuo tašku žiūrėjimo ir ta pasauležvalga turi būti beturčių darbininkų taškas žiūrėjimo ir beturčio darbininko pasauležvalga.

Tikrume juk socialistiškai—darbininkiškas judėjimas iš atžvilgio į savo tikslus ir jieškinius yra judėjimas, ne vienai tik kokiai klasiui lemiantis gerą, o kitoms blogą, — tas judėjimas, imant plačioje prasmėje, yra bešališkas ant tiek, ant kiek galima vadinti bešališku tokį judėjimą, kuris nenori, vieniems gerą darydamas, kitus skriausti. Tas judėjimas, todėl, nėra panašus į kapitalistiškas partijas, kurios didina savo gerovę, nepaisydamos, ko lėšuotų ta gerovė kitoms partijoms. Socijalistiškai—darbininkiškas judėjimas stengiasi panaikinti visas partijas ir išrauti iš šaknų tas sąlygas, kurios gimdo ir auklėja partijas. Tokiu budu Socijalistų partija perstato savyje abelną žmonijos gerovę ir yra visos žmonijos partija.

Pavyzdžiu, koku budu dabartinės visuomeniškos įstaigos tarnauja tikslai partiviškiems tikslams, galima paimiti kad ir šiandieninį universitetą. Budamas kapitalistiškoje valstijoje ir dažnai budamas palaikomas kapitalistų, universitetas gina viešpataujantios klasos reikalus, ir stengiasi savo auklėtiniais užtylėti apie blogą draugijos tvarką ir neteisybes ir da, idant įtikti kapitalistams, stato palnes socialistiškam judėjimui ir sveikam mokinių apšvietimui draugijiniuose klausimuose; taip kad universitetas tarnauja kapitalistų klasos reikalams; o jeigu jau universitetuose ir nebutų pančiojama socialistiškas judėjimas, tai mokslo ir pragyvenimo lėšos yra tokios, kad labai mažas ypatų skaičius iš darbininkų klasos tegali pasinaudoti ta apšvieta, kokią universitetai skeidžia. Todėl universitetas iš atžvilgio į savo tarnavimą visuomenei yra partiviška įstaiga, pritaikyta turčių klasos reikalams, kaip abelnai ir viskas šioje kapitalistiškoje gadynėje yra pritaiky-

ta arba talkoma tos klasos reikalams.

Męs šiandieną gyvename ir kovojame draugijoje, paremtoje ant kapitalistų klasos valdžios ir priespaudų; ir judėjimas, kuris prisidėtų prie prašalinimo tos valdžios ir tų priespaudų, turi drąsiai ir atvirai eiti prieš tuos netikusius apsireiškimus.

Kiekviena įstaiga, kuri ignoruoja arba stengiasi užglostyti einančią kovą tarp šios dienos klasių — darbininkų ir kapitalistų, — kiekviena toki įstaiga gali but priskaityta prie veiksmių, kurie neturi jokios pageidaujamos darbininkiškam judėjimui spėkos. Vienok darbininkai neturėtų baidyties tos rūšies įstaigų dėlto, kad jie girdi, jog tos įstaigos yra siauros, bet jie turėtų davadniai suprasti tą siaurumo prasme.

A. J.

APŠVIETA DARBININKAMS.

Draugijinių Mokslų Rand Mokykla išplėtoja savo veikimą ant visos tautos.

(Užbaiga).

Mokytojavimas ir Žurnalizmas (laikraštiniškystė). — Speciališką kursą apims lavinimą rinkimui ir tvarkymui statistikos, ką išguldinėja senas socijalistas ir žymus statistikas Lucien Sanlal, kaip speciališkas mokytojas. Pedagogijos ir Pritaikomos Psichologijos kursai bus išguldomi tiems, kurie rengiasi į mokytojus Socijalistiškų Nedėdieninių Mokyklų.

Redaktorius soc. dienraščio *The New York Call* duos mokiniams progą įgyt patyrimą praktiškame laikraštiname darbe, paskirdamas juos, kaip liuosnorius reporterius tam laikraščiui.

Rand Mokyklos padėjimas yra tokis patogus, kad mokykla gali turėti sau už prelegentus daug garsių ir gabių, plačiam pasauliui žinomų ypatų, atsilankančių į New Yorką. Tarp ypatų, keiliais pastaraisiais metais laikusių Rand Mokykloje prelekeijas, yra prof. Lester F. Ward iš Brown universiteto, profesoriai Franklin H. Giddings ir Jokubas T. Shotwell iš Columbljos universiteto, Karolis F. Zueblin iš Bostono, dr. Albert Suedekum iš Vokietijos, poni Dora Montefiore iš Londono, ir jau šimet skaitė prelekeijas toje mokykloje Archibald Crawford iš Pietinės Afrikos ir dr. Alfred E. Zimmern iš Oxfordo universiteto, iš Anglijos.

Rand Mokyklos knygną irgi negalima nepriskaityti prie svarbesniųjų jos ypatybių. Tame knygyne randasi du tukstančiai rupestingai parinktų knygų, gvildenančių ekonomiją, politiką ir gamtiškus mokslus. Tas knygynas apturi svarbiausius socialistiškus ir ne-socialistiškus žurnalus (magazines) ir laikraščius. Tokiu budu, į kelis metus savo gyvavimo knygynas prisirinko begaučios (perjodiškos) literatūros, kuri yra labai svarbi nuodugniam studijavimui įvairių klausimų, ištyrinėjimui ir net paprastų informacijų (žinių) susijęskojimui. Visa tas yra mokinams da-leista vartoti byle kada.

Susidurime su Darbu.

Rand Mokykla turi artimus ryšius su Socijalistų partija ir vietinėmis darbo organizacijomis, kurios ir bendradarbiauja Mokykla. Jos perdėtiniai ir mokiniai dalyvavo N.Y. svarbiose darbo kovose pastaraisiais metais, pav., dideliuose moterų sluvėjų ir vyrų siuvėjų straikuose, demonstracijose, atsibuvusioje po baisiai relaimi, atsitikusiai Asch bute, Triangle Waist Kompanijoje, kur žuvo 145 ypatos, — ir kovoje, kurią darbininkai vedė, reikalaudami, kad butų išduota įstatymas, kuris užtikrintų darbininkams atsakantį atlyginimą už sužeidimus prie darbo. Mokykla tarnauja studentų suartinimui su veiksmingiausiu (aktiviškiausiu) darbininkiško judėjimo apsireiškimu New Yorke.

Rudens ir žiemos metlaiklais mokykloje esti surengiama drau-

giškai-šeimyniški vakarai ir pasilinksminimai, kurie suveda mokinius ir jų draugus į draugiškus ryšius.

Valdyba ir Iplaukos.

Nuolatinio Mokyklos ofiso priežiūra yra Algernon Lee, kaip sekretorius, ir poni Bertha H. Mailly, kaip jo pagalbininkė. Titulą ant Mokyklos turto turi Amerikos Socialistų Draugija, inkorporuota, kurios nariais tegali būti tikta Socialistų partijos nariai. Mokykla užsilaiko iš ponios Carrie D. Rand palikimo, prie kurio reikalingą sumą pridėda jos dukterė ponis Carrie Rand Herron. Mokykla gavo tą palikimą per profesoriaus Jurgio D. Herron'o patarimą velonei poniai Carrie D. Rand.

Be to, mokykla turi savo iplaukas iš mokinių užsimokėjimo, iš knygų pardavimo (kurios yra parduodamos mokiniams už numuštą kainą) ir iš dovanų, kokias mokykla apturi nuo ypatų ir organizacijų, užinteresuotų darbininkų klaišos apšvietime. Amerikos Socialistų Draugijos Valdyboje dabar yra W.J. Ghent, kaip prezidentas, Algernon Lee, kaip sekretorius, ir Morris Hillquit, kaip išdininkas.

Kursai prasideda gruodžio (December) 4, 1911. Norintieji platesnių informacijų—žinių, paliejančių kursus, mokėstį už mokslą, rankvedžius, pragyvenimo lėšas New Yorke etc., tesikreipia į Mr. Algernon Lee, Secretary, The Rand School of Science, 112 East Nineteenth Street, New York City.

Su sekretorium galima susitarti apie mokėstį už mokslą — jis stengsis taip dalyką sutvarkyti, kad mokiniui būtų kuo-patogiausia įstoti į Mokyklą ir apturėti tą pulkią apšvietą, kokią Rand Mokykla duoda: apšvietą, parodančią darbininkui pilną darbininkų klaišos galybę, pareigas ir atsakomybę.

R U O Ž A I.

Neklaidingas aš žmogus; jei kas drįstų man pasakyti, jog kuomet—nors suklydau, tiesiog į žandą skelčiau. Aš iš amato — kriaučius, iš profesijos... et, tiek to... Išspradžių, atkeliavęs Amerikon, siuvinėjan, bet pasitaikė pramokti lietuvių rašybos — rašinėju.

Puiku. Dabar, kuomet rašau, išrodo, kad siuvu, ir sekasi!

Buvau socialistu. Rašydavau ilgiausius straipsnius, nurodinėdamas darbininkams, kad vienatinis išganymas — mano nurodymų klausyti. Kai—kurie pradėjo šliauštis ir nesutikti su mano nurodymais. O kad jų nesulauktumėt! Spjoviau ant jų ir nuo to laiko — daugiau nesocialistas.

Ir pasakykit man, ar tai verta būti socialistu — kad visi pirštais badytų! Niekuomet! Aš dabar anti-socialistas, ir kur—kas geriau. Galiu rašyti, kas tik man patinka, tik tame rašte padėdu žodį «kulturiškas», ir viskas gerai.

Aš dabar kulturnešis. Svarbiausia — mokinu žmones «lietuviškų žaidimų» ir amerikoniško sporto. Ir, kaip žiuriu, gerai seka. Prakalbas sakydamas, nors aš ne prakalbininkas, parodau pavyzdžius, kaip reikia vaikščioti gatve, o ypač su lietuvaite pa nele.

Mano lietuviška širdelė jautri — kaip mulo, atsiprašant. Jei ant manęs kas pradeda negerai kalbėti ir laikraščiuose rašinėti, tad pasistengiu šimteriopai atsilyginti. Ir gauna pipirų — reikia ar nereikia, tiesa ar netiesa; bet turi būti mano viršus!

Nors aš, tiesą sakant, niekuomet nebuvau socialistu, vienok mokėjau nuduoti, jog esu tikras socialistas—revoliucionierius. Ir sekė-i. Aš dabar, progal pasitaikius, irgi pasakau, jog tebesu da socialistas ir pripažįstu socializmą, kaip prakilnią ir sveiką idėją, bet dabar visuomet pridėdu «tik ne lietuvišką», nes mums atsi-

metėllams (mat, apart manęs yra ir daugiau panašių kulturnešių) geriausias yra išsitelsinimas peikti lietuviškus socialistus, o pagrit kitų tautų socialistus. Taip aš ir darau.

A. Ž-tas.

AP Ž VALGA.

N47 «Žvaigždės» Gabrys, «lietuvių tautos atstovas visuomenėje», vėl išlenda su savo genijališku sumanymu. Sako:

«Šiandien 8 d. lapkričio yvairių tautų Informacijos biurų vedėjai, nutarėm suvienyti mūsų biurus į kruvą ir užvardyti «Office Central de Nationalites» (Centralinis Tautų Offisas), kuris budamas globoje garsių veikėjų ir mokslininkų galės daug daugiau naudoti atnešti kiekvienai prispustai tautai, negu kiekviena tauta pati beveikdama. Mūsų (lietuvių) įtekmė tokiu būdu šimteriopai pasididins. Kiekviena tauta, norinti priklausyti prie tautų offiso, turi prisidėti mažiausiai 3000 frankų (600 dolerių)».

Toliaus Gabrys sako, kad tautų atstovai jau sudėjo pinigų į banką, o jis, neturėdamas tiek pinigų, tai dievas žino, ką darys. Visa jo viltis padėta ant amerikiečių, kuriems, anot jo, gėda būtų, jeigu negalėtų sumesti tokios menkos sumos. Jis kreipiasi į Amerikos liet. «gerbiamuosius» kunigus, ar negalėtų jie jam prikolektuoti pinigų.

Ištikrųjų lietuvių tauta turėtų «didžiūotis», kad gali išauklėti tokius genijališkus vyrus, kaip Gabrys. Juk tai reikia genijališkumo, kad taip dailiai prie visuomenės kišenius prisitaikyti. «Rusų kongresui» Londone išvyliojo nuo tautiečių ir kunigų \$600, o kaip vėla pinigų pristygo, tai duokite šian da \$600, o da augščiau pakelsiu lietuvių tautos vardą.

N47 «Keleivio» redakcija išveda, kad tiktai nesveikoj «Vienybės Liet.» redaktorių smegeninėje galėjo gimti baimė, kad Amerikos lietuvių tarpe, rusų valdžia yra visur prikimsusi apmokamų liet. šnipų. Todėl «Keleivio» red. sako:

«Kada žmogaus smegenyse pasidaro kokias—nors betvarkė, tuojaus jam vaizdinasi šmėklos. Kiekvienam beveik nenormališko proto žmogui rodo, kad jį visuomet persekioja priešai, visuomet kas—nors tyko ant jo gyvasties. Visos tos šmėklos susitvėrė tik nenormališkoj jos redaktorių smegeninėj — viskas illuzija».

Mums da rodo, kad «Vien. Lietuvninkų» parašė apie tuos šnipus ir todėl, kad neturėjo tuo tarpu apie ką rašyti. Ir neretai «Vienybės Lietuvninkų» įžanginiai straipsniai išžiuri, kad jie rašomi, byle tik rašius.

Išėjo grynai «tautiškos» satyros—juokų laikraštis «Tarka». Dabar reiktų tiktai «Liaudies Garbo».

AMERIKA.

Nekunigaus socialistas.

Pittsburg, Pa. Episkopų kunigas Alfred W. Arundel buvo priverstas atsakyti nuo vietos, kurią 20 metų tu rėjo aristokratiškiausioje Pittsburgo bažnyčioje. Mat, jis pradėjo savo parapijonams garsinti krikščioniškąjį socializmą.

Aristokratiškiems jo parapijonams, susidedantiems iš ypatų, prigulinčių prie plieno ir kerosino trustų arba esančių tų trustų viršininkais, nusibodo klausyti Arundelio pamokslų, kuriuose jis be gailėsčio grovė ant piniginių karalių, ant išnaudojimo darbininkų ir nesigailėjo augstų ypatų, daugiausia prisidedančių prie palaikymo tos bažnyčios Tulas Mellon, Pittsburgo kapitalistas, norėjo, kad minėtasai kunigas padėtų jam gauti persiskyrimą nuo savo pačios. Kadangi kunigas to nesutiko daryti, tai tuom-pat jau įgijo tokių priešą jo ypatoje, kad negalėjo ilgiau bepalikyti toj vietoj, iš kurios, vienok, ir be to jau kiti kapitalistai nuo tulo laiko rengėsi išguiti krikščionį socialistą kunigą.

Kunigas Arundel sakydavo: «Jeigu evangelija priešin-tūsi varguolių darbininkų reikalams, jeigu ji užgintų man garsinti šio surėdymo neteisybes, tai aš tuojaus, be jokio svyravimo ją atmesčiau».

Ant milijono uždirbo 700 milijonų.

Washington. Komisijai Ištirninėjimui Plieno Trusto pa-vyko susekti, kad Rockefelleris, paskolindamas \$1,000,000 Alfredui Merritt'ui, išsuko nuo jo daugelio milijonų dolerių vertus žemės plotus su geležies ir anglų kasyklomis ir ilgas geležinkelių linijas. Alfredas Merritt buvo prezidentas ir iš dalies savininkas Missabe ir Northern ir savininkas kasyklų ežero Superior apygardose. Išvystymui kasyklų ir pribuda-vojimui geležinkelio, jam prireikė pinigų. Kunigužis Gates, Rockefellerio dvasiškas tėvas ir patarėjas išdaliniame aukų labdariniams tikslams, prikaltė Merrittą, kad jieškotų pas Rockefellerį paskolos. Rockefelleris paskolą suteikė, bet įkalbėjo piniguočiams, kad Merrittui pinigų neskolintų ir jo šėrų nepirktų. Tokiu budu Merritt negalėjo įstengti sugrąžinti Rockefelleriui paskolą susitartame laike. Tat Rocke-felleris paėmė Merritt'o turtus, bet pasakė, jog atiduos atgal, jeigu jis už metų sugrąžins paskolą. Vienok ir čia Rockefelleris susižinojo su piniguočiais, kad Merrittui nesko-lintų pinigų. Metai išėjo, Merrittas iš niekur paskolos ne-gavo ir turėjo palikti Rockefelleriui savo turtingas kasyklas ir geležkelio dalį už tą menką sumą pinigų — \$1,000,000.

Dabar Merritto turtai priklauso Plieno trustui ir yra ap-kainuojami į \$700,000,000. Tokiu tai budu filantropai (ge-radariai, žmonijos mylėtojai) Rockefelleriai, Carnegies ir ki-ti įgyja šimtus milijonų, o kad pasirodyti visuomenei gerai, numeta keliatą milijonų ligonbučiams, universitetams ir kny-gynams.

Už žydus.

Washington. Trijs ketvirtadaliai kongreso sąnarių pri-sidėjo prie judėjimo, kuris turi sau už tikslą priversti Rusijos valdžią pripazinti žydiško tikėjimo Amerikos piliečius už pil-nus Amerikos piliečius.

Kurstymu ir varymu to judėjimo oficiališkai užsima Tautiškas Piliečių Komitetas, kurio prezidentu yra Andrew D. White, buvęs Suv. Valstijų konsulas Rusijoj. Savo at-stovaujamaį dalyką jis perstatė kongresui, ir daugiau negu 300 iš 400 kongresmanų pristojė prie prakilnaus darbo, iško-vojimui lygių teisių visiems Amerikos piliečiams Rusijoj. Be to, prie šito užmanymo pristojė 24 iš 96 senatorių ir 28 val-stijų gubernatoriai.

Tautiškojo Piliečių Komiteto veikimas pasiekė taipgi Vokietiją, Angliją, Franciją, Austriją ir Italiją ir tų šalių parlamentariški astovai tapo užkviesti, kad stotų už tai, kad Rusija panaikintų skirtumą tarp žydų tikėjimo ir kitų tikėjimų Amerikos piliečių iš atzvilgio į jų teises Rusijoj. Kiekvienam Anglijos parlamento nariui buvo pasiūsta ypatiški laišakai, kviečianti dalyvauti šiame dalyke. Kiekvienam Su-vienytų Valstijų kunigui, pastorium ar rabinui bus išsiunti-nėta atsišaukimai, kad panaudotų savo įtekmę tarp šios ša-lies piliečių, idant Suvienytų Valstijų žmonės sukiltų prieš Rusijos barbarišką politiką, taip kad galima būtų Suvieny-tų Valstijų valdžią priversti, kad išreikalautų nuo Rusijos lygybę visiems Amerikos piliečiams, atsilankantiems į Rusi-ją arba tenai apsigyvenantiems.

Tautiškas Piliečių Komitetas gavo daug laiškų nuo įvai-rių šios šalies politiškų organizacijų, išreiškiančių užuojautą ir pritarimą minėto komiteto darbui. Nuo šio laiko iki sau-sio mėnesio 1912 m. bus laikoma minių (masų) mitingai še-šiuose didžiausiuose Suv. Valstijų miestuose — New Yorke, Chicagoj, St. Louis'e, San Franciscoj ir kituose dviejuose, ku-rie tuom tarpu da nepažymėti. Tai bus milžiniški protesto mitingai.

Kapitalistų melai.

Schenectady, N. Y. Kapitalistų laikraščiai, kurie pla-čiai pagarsino, buk socialistų pergalė pastaruose miestiniuose rinkimuose atsitiko tiktai ačiu populiariškumui kandidato į majorus drg. kun Lunn'o, dabar garsina, buk socialistų valdymas busiags pažymėtas didele betvarke. Tie laikraščiai, norėdami patatyti socialistus žemai visuomenės akyse, palei-do melagingas žinias, buk vietinėje Amerikos socialistų ku-poje einą dideli vaidai iš tos priezasties, kad kuopoje socia-listai turj perdaug tokių draugų, kurie nori buti kandidatais į gerai apmokamas vietas, kaip tai: į visuomeniškų darbų komisijonierius, į visuomeniškos apsaugos komisijonierius ir tt. Ištikrųjų gi nieko panašaus Schenectady's kuopoje nėra ir visi draugai kuo-puikiausiame sutarime gyvena.

Taksų komisijonierius čėdija turčius.

Milwaukee, Wis. Soc. majoras Seidel susekęs, kad taksų komisijonierius demokratas Schutz užkrauna perdaug

dideles taksas ant biednų ir permažas ant turčių.

Nusuko socialistams balsus

Canton, Ohio. Buvo pranešta, kad socialistų kandidatas į šio miesto majorus gavo tris balsus daugiau už demokratą, ir todėl majorystė prigulėjo socialistui. Bet iš oficiališko balsų suskaičymo pasirodė, kad abudu kandidatai gavę lygiai balsų. Susitarė mesti liuosus, ir išlošė demokratas.

Socialistai mano, kad skaitytojai balsų nusuko socialistui tris balsus; socialistai taipgi tvirtina, kad išpradžių balsavimo prižiūrėtojai galėjo sumeklieruoti balsus, kadangi buvo balsuota į neužrakintas skrynutes patol, pakol socialistai neprivertė jas užrakinti; nes ir įstatymai reikalauja, kad balsai būtų įdedami tiksliai į užrakintas skrynutes.

Areštuotas Soc. redaktorius.

Topeka, Kansas. Soc. laikraščio «Appeal to Reason» redaktorius, Fred. D. Warren išnaujo tapo apkaltintas už siuntinėjimą krasi «nešvarios» medegos. Jis, kaip daugeliui žinoma, už tokį-pat dalyką tulį laiką atgal buvo nuteistas kalėjimui, bet Taftas jam tąsyk bausmę «dovanojo».

Ta «nešvari» medega, atspausa minėtame laikraštyje, buvo šitokia: Laikraštis pagarsino teisingą aprašymą Leavenworth'o kalėjimo. Tame kalėjime viešpatavo bjauriausias viršininkų žiaurumas, bjaurios hygieniškos sąlygos ir priešgamtiški prasižengimai. Tą viską «Appeal to Reason» staciais, bet nešlykščiais žodžiais aprašė savo skiltyse. Pasekmėje to aprašymo, turėjo atsakyti nuo tarnystės keli kalėjimo perdėtiniai, jų skaitliuje ir gubernatoriaus pagelbininkas, o kalėjimas liko išvalytas ir užvesta jame sveikesnės sąlygos.

Nėra abejonės, kad Warren išlks nuo bausmės.

UŽRUBEŽIS.

MEXICO. Prezidentas Madero ne ką geriau užganėdina Mexico gyventojus, negu numestasai despotas Diazas. Revoliucionieriai: gen. Reyes, Emilius Gomez ir Emilius Zapata — trys didžiausi Maderos priešai — nutarė suvienyti savo spēkas prieš Maderos valdžią. Taigi Mexicoi grasina išnaujo revoliucija, kuri gali būti nemažesnė, kaip neseniai nuvertusioji Diazą. Suvienytų Valstijų valdininkai įieškos progos įsikšti į Mexico suirutę ir jau paduodama Washingtone reikalavimai, kad Suv. Valstijos vėla mobilizuotų savo kariumenę Mexico parubežyje.

Tiesa, Mexico valdžia pasigiria, kad ten tai ten pamušus revoliucionierius ir kad revoliucija turėsianti umai baigtis, bet iš kitų šaltinių žinios parodo, jog dabartinės valdžios padėjimas gana silpnas.

Suvienytos Valstijos per 300 mylių išilgai Mexico rubežio užlaiko savo sargus ir detektivu, kad sulaukius gabeni-
mą ginklų iš Suvienytų Valstijų Mexico. Nuo Mexico

revoliucionierių ir revoliucijos šalininkų atimta 50 arklų ir 40 šautuvų, 20,000 šautuvinių kulku ir 80 dinamito bombų, kuriuos tie žmonės, gabeno į Mexico generolo Reyes revoliucionieriams. Bet kas ypatingai stebina, tai kad Maderos kareiviai, stovinti parubežyje, visai mažai domos teatreipia į revoliucionierius, traukiančius sau ginklus ir arklius iš Suvienytų Valstijų.

Reyes išleido atsišaukimus į Mexico kariumenę, kurią kviečia, kad padėtų jam nugriauti Maderos valdžią, kuris yra tokis jau biednų žmonių prispaudėjas, kaip ir Diazas, ir kuris neteisingai buvo išrinktas Mexico prezidentu. Deja, juk patsai Madero pasigarsino valdysias Mexico tokia-pat geležine ranka, kaip ir Diazas. Revoliucionierius jis nevadina revoliucionieriais, o tik maištininkais, galvažudžiais ir t. p.

Ties miestu San Nicholas buvo smarkus susirėmimas tarp Reystų ir Maderos kareivių. Abiejų pusių nuostoliai dideli. Maderos kareiviai paėmė 40 sužeistų Reystų.

RUSIJA. A. L. Gučkovas, buvęs Dumos pirmininkas, savo neseniai laikytoje prakalboje išsireiškė, kad buvęs ministerių pirmininkas Witte įkvėpė reakcionieriams su jų vadu Durnovo mintį apie prašalinimą Stolypino iš valdžios.

Gučkovo kalba davė pradžią sprendimui, kad gal ir Stolypino užmušimas atsibuvo ne be Wittes žinios. Witte teisinasi niekuomet nieko nedaręs prieš Stolypiną.

PERSIJA. Rusija pertraukė diplomatiškus susinešimus su Persija. Persijos regentas (užvaduojantis vaiką karalių valdonas) įprašė, kad baves ministerių pirmininkas sustatytų ministeriją, bet sunku gauti ministerius, ypatingai, kad nežinoma, kokios bus pasekmės iš nesusipratimų su Persija. Tie nesusipratimai neseniai kilo iš ko: Persų parlamentas nutarė konfiskuoti turtus Salaredo Dowleho, buvusio Persijos šacho brolio. Persijos konsulas pranešė, kad persai nedirštų to daryti. Bet Persijos generališkas įždininkas Shusteris, amerikonas, pasiuntė 100 persų kazuokų ir paėmė Dowleho turtus. Tuomet Rusijos valdžia užpyko ant persų už tokį sau «įžeidimą» ir pagarsino užimsiantį dvi parubežines Persijos provincijas, jeigu Persija nepersiprašys. Ir Persija nepersiprašė.

Dabar Persija pasiaiškino prieš Rusiją, bet Rusija neužganėdinta ir reikalaujanti, kad Persija atstatytų Shusterį.

CHINLIJA. Revoliucionieriai smarkiai bombarduoja Nankiną. Jų šuviais užmušta daug Mandžu kareivių ir generolas Wong. Veik visi Yuan-Shi-Kai'jo paskirti ministeriai atsiskakė apsiimti.

TRIPOLIS. Italai, pergaldami turkus ir arabus, povaliai eina į gilumą šalies. Susirėmime ties Derna krito 12 italų užmuštų ir 38 sužeistų.

FRANCIJA. Paryžiuje nusižudė garsus socialistas rašytojas Povyilas Lafargue ir jo moteris, Karolio Markso duktė. Taip praneša North American.

DARBININKU GYVENIMAS.

ATLANTA, Ga. *Eina 31-ma metinė Amerikos Darbo Federacijos konvencija (susivažiavimas).* Šičia Samuelis Gompers, tos federacijos prezidentas, parodė savo neprielankumą prie socialistų ir bičiuliavimąsi su kapitalistais.

Kada Gompersui buvo paduota rezoliucija, prašanti, idant Amerikos Darbo Federacija užgirtų socialistų tiketą Los Angeles miestiniuose rinkimuose ir suteiktų medžišką paramą tenai varomai socialistų agitacijai, tai Gompers atsisakė priimti rezoliuciją; sako, ta rezoliucija yra «nekonstitucionališka». Neseniai Pildomoji Taryba Amerikos Socialistų partijos atsluntė Gompersui prašymą, kad jis patartų Amerikos Darbo Federacijai prisidėti pinigškai prie Los Angeles socialistų prieš-rinkiminės kovos, bet jis ir tąsyk atsisakė kištis į socialistų reikalus, nors socialistai visai nemanė prisitraukti Gompersą prie kokio ten socialistiško programo pildymo, bet tik prašė tuom tarpu paremti socialistus, kaip geriausius organizuoto darbo draugus. Nėsa, jeigu socialistai laimėtų rinkimuose, tai ir McNamarų būtų lengviau prieiti prie geistinių iš darbininkų atžvilgio pasekių.

Gompers, išrasdamas, kad socialistų prašymai esą «nekonstitucionališki», vieną dalyką teturi mintyje — jis bijo susipykti su kapitalistais. Jeigu gi kas kitas perstatys tuos soc. prašymus ir jeigu jie bus didžiumos priimti, tai, žinoma, Gompers kapitalistų aktyse liks nekaltas.

Gompers yra nariu Tautiškos Piliečių Federacijos, kuri susideda iš kapitalistų ir kapitalistų šalininkų. Vakarinė Mainerių Federacija įnešė konvencijai, kad Gompers ir kiti Amerikos Darbo Federacijos viršininkai negali vienkart būti ir Tautiškos Piliečių Federacijos nariais. Rezoliucija reikalavo, kad Gompers tuojaus išstotų iš minėtos kapitalistiškos federacijos, jeigu nori turėti kandidatūrą į Am. Darbo Federacijos prezidentus. Tą rezoliuciją parėmė visi socialistiškai manantieji delegatai, vjenok, paleidus nubalsavimui, išėjo, kad A.D. Federacijos viršininkai gali būti kapitalistiškos Piliečių Federacijos nariais. Pastaręji užslima sutaikymu straikerių su darbdaviais, bet iš tokių sutaikymų nei sykį darbininkai nesidžiaugė.

Konvencijoje Gompers nesyki išsireiškė: «Męs negalime įtikti socialistams, jeigu męs nepereisime pas juos su dušia, kunu, su batais ir kelinėmis». Matyt, Gompersui daug lengviau įtikti Tautiškos Piliečių Federacijos kapitalistams, iš kurių jis ypatingai išgyrė Carnegie ir Belmontą, kaipo darbo «draugus». Juos taipgi į padanges iškėlė Mitchellis, buvęs Suvienytų Mainerių prezidentas, kurį tie maineriai privertė išstoti iš Tautiškos Piliečių Federacijos.

Ačiu socialistams ir kitiems progresiviškesniems konvencijos gaivalams, konvencija nusprendė, kad ant toliau Darbo Federacijos viršininkų rinkimuose turi but vartojama inicijativa ir referendumas. Šito Gompers balsiai nenorėjo, bet, matydamas, kad priešintis bus nenaudinga, konvencijoje tylėjo apie tai, o kada jau buvo nubalsuota už inicijativą ir referendumą, tai tąsyk ir jis pasigyrė, kad seniai jau jis buvęs šalininku šitos reformos viršininkų rinkimuose. Delegatai Barnes ir Hayes — abudu socialistai — kaltino Gompersą, kad jis jau nuo seniai prismaugia įnešimus, daromus socialistų, ar tai būtų inicijativa ir referendumas, ar senatvės pensijos ir t.p. Sako, kartais ir visai nesocialistišką reformą Gompers užgniauzia, jeigu tikta jį padavė socialistas.

Konvencija priėmė šias rezoliucijas:

Kad visiems vaikams būtų priverstinas mokyklos lankymas; kad vaikams, vyresniems kaip 16 m., būtų uždyką suteikiamos

knygos ir vakarinės mokyklos.

Kad prezidentas Taftas pasirupintų įvesti Porto Ricoj sekancias reformas:

Daugiau paskirti pinigų liandies apšvietai; įsteigti darbo biurą; panaikinti kalinių darbą iš valdiškų darbų; išduoti vaikų darbo įstatymą ir įvesti suaugusiems darbininkams 8-nių valandų darbo dieną.

Kad tarptautiški nesusipratimai būtų užbaigiami taikos keliu.

Kad, jeigu jau negalima apsieiti be statymo naujų kariškų laivų, tai kad juos statytų pati Suv. Valstijų valdžia savo dirbtuvėse ir kad, juos statant, darbininkai tedirbtų tik po 8 v. į dieną.

Kad Am. Darbo Federacija darytų pastangas prijungti prie savęs Farmerių uniją, turinčią 290,000 narių, ir kad Darbo Federacija pasiųstų brolišką savo delegatą į Farmerių unijos konvenciją.

Kad Harrimano geležinkelių straikeriai teisingai straikuoja, nes geležinkelių valdyba persekiojo ir iš darbo varinėjo darbininkus, prigulinčius prie geležinkelių unijos.

Kad Gompers tuojaus iširtų apie neteisingą New Yorko valdybos apsiėjimą su gatvių valytojais straikeriais, ir

Kad broliai McNamaros nekalti.

Delegatai 196 balsais prieš 7 nutarė, kad visi apmokamieji Darbo Federacijos ir paistojusių prie jos unijų viršininkai paaukautų vienos savaitės algą vedimui brolių McNamarų apgyrimo. Gompers išrokavo, kad tokiu budu susidės \$60,000.

Konvencijoje dalyvauja G.H. Roberts ir J. Crinion, delegatai nuo Darbininkų Anglijos Unijų kongreso. Savo laikybose prakalbose jie ragino Am. Darbo Federaciją veikti ant politikos dirvos, balsavimuose vienyti su Socialistų partija. Gompersui judviejų prakalbos nelabai patiko, bet delegatai padėkavojo kalbėtojams smarkiu delnų plojimo ir sveikinančiais šauksmais.

LOS ANGELES, Cal. McNamarų kaltintojai norėjo atnešti į teismo salę bombą, kuri buk buvus J.B. McNamaros padėta, o detektivių «surasta» po namais Zeehalderio, Pirklių ir Išdirbėjų draugystės sekretoriaus; bet teismo prezidentas neleis vartoti tą bombą, kaipo darodymą prieš McNamaras, jeigu pirm to nebus surasta liekanos nuo tos bombos, kuri, esą, buvusi panaudota suardymui Times buto, ir jeigu negalima bus darodyti, kad tos liekanos (kurių da niekur nesurasta) yra nuo tos pačios bombų rūšies, kaip bomba «atrasta» po Zeehalderio namais.

Pradėjo kilti nesusipratimai tarp detektivo Burnso ir Frederickso, kaltinančio McNamaras advokato. Dalykas tame: Burns Indianopolio laikraščiuose pasigarsino, kad jis turis už svarbius liudytojus du McNamarų vaikystės draugas — vieną iš Indianopolio, o kitą iš Cincinnati. Kada Fredericks pamatė jų vardus laikraščiuose, tai jis supratęs, kad McNamarų apgynejas advokatas Darrow turi anųdviejų liudytojų prisiegtus paliudijimus, iš kurių pasirodo, kad jie išpradžią turėjo visai kitokias nuomones apie McNamaras, negu Burns nori jiems priskaityti. Teismo pirmininkas Brodwell, kaip ir visad, yra prieš McNamaras; priima prisaiķintuosius teisėjus, kurie juodai neužkenčia organizuoto darbo, ir tiki, buk McNamaros, budami unijų įrankiu, suardė Times butą. Kasžin kodėl, katalikai, pakviesti į Grand Jury, parodo neapykantą linkui advokato-kaltintojo Frederickso. Užtat teismo pirmininkas padarė taisyklę, kad katalikas negali buti prisaiķintuoju teisėju. Vienas ypatingas dalykas parinkime teisėjų išsiaiķkino — visi žemiau 40 metų esti priešingi mirties bausmei, ir ligšiol už mirties bausmę išsireiškė tiktai turintieji daugiau, kaip 50 metų.

J.B. McNamara įdavė savo advokatui Darrow'ui kelis «affidavitus», reikalaujančius, kad teismo pirmininkas Brodwell būtų atstatytas nuo McNamarų teismo, kadangi jis aiķkiai palaiko apkaltintųjų pusę ir todėl teisiamieji negali nuo jo laukti teisingo teismo. Bet Darrow nusprendė J.B. McNamaros reikalavimus persta-

Porto Ricoj sekan-

įsteigti darbo biu-
išduoti vaikų dar-
ns 8-nių valandų

giami taikos keliu.
nė naujų kariškų
ldžia savo dirbtu-
k po 8 v. į dieną.
gas prijungti prie
kad Darbo Federa-
cijos konvenciją.
singai straikuoja,
varinėjo darbinin-

New Yorko val-
s, ir

visi apmokamieji
viršinininkai paau-
amarų apgynimo.
00.

Union, delegatai
laikytose prakal-
politikos dirvos,
mpersul įdviųjų
vojo kalbėtojams
is.

ai norėjo atnešti į
ros padėta, o de-
ir Išdirbėjų drau-
s vartoti tą bom-
i to nebus surasta
udota suardymui
tos liekanos (ku-
bų rūšies, kaip

Burnso ir Frede-
kas tame: Burns
turis už svarbius
eną iš Indianopo-
tė jų vardus laik-
nėjas advokatas
lijimas, iš kurių
uomones apie Mc
smo pirmininkas
priima prisalkin-
oto darbo, ir tiki,
mes butą. Kas-
odo neapykantą
teismo pirminin-
saisalkintu juo tei-
į išsiaiškino —
nei, ir ligšiol už
t, kaip 50 metų.
ui kelis «affida-
rodwell butų at-
ai palaiko apkal-
ikti teisingo teis-
alavimus persta-

tyti, tiktai kuomet bus užbaigta Grand Jury.

Tulas kunigas R.J. Burdette, šerinininkas (kompanas) Times kompanijos, kasdieną sako pamokslus ant kapinių Times darbininkų, žuvusių laike eksplozijos. Netik ką ant grabų su lavonais, bet ir ant tuščių jis iako grandžius pamokslus, be perstojo primindamas apie tai, buk McNamaros yra žmogžudžiai. Jo pamokslų tikslas — sukelti Los Angeles gyventojus prieš McNamaras.

Detektivas Burns važinėja su prakalbomis po apielinę ir meluoja, buk McNamarų apgynejai išspradžiu mėginę McNamarų kaltintojus ir, svarbiausia, detektivą Burną papirkti, bet, kuomet tas jiems nepavyko, tai grasinę McNamarų kaltintojus ir liudytojus užmušti. Burns įtužusiai pliovoja ant Debso ir Gomperso, kaip ant klaidingų darbo vadovų ir tvarkos ardytoju.

McNamarų vyriausias advokatas Darrow pasakė, jog atsiskaitytų nuo užmokesčio už visą savo sunkų ir ilgą darbą laike McNamarų apgynimo, jeigu jam duotų progą teisme išegzaminuoti detektivą Burną, pirm negu užsibaigs teismas. Sprendžiama, kad Burns nestos teisme, kaip liudytojas prieš McNamaras, nors jis ir pasisakė, kad dabar pasitraukia iš teismo posėdžių, ir pasirodysias teisme, kada reiks liudyti. Priežastis to, kad jis dabar nesėdi teisme, randasi tame, kad jis susipyko su apkaltintojum advokatu Fredericksu, dėlei jau minėtų savo išsitarimų apie McNamarų vaikystės draugus. Mat, Fredericks mano, jog tuomi dingsta veik didesnė pusė faktų prieš McNamaras.

KORESPONDENCIJOS.

CHICAGO, Ill. 20 lapkričio š. m. išėjo ant straiiko rubsiuviai moteriškų rubų Freedman dirbtuvės, esančios ant 47 ir Kenwood gatvių.

Priežastis straiiko — atleidimas nuo darbo darbdaviui nepatinkamo darbininko.

Minėta dirbtuvė yra unijinė, tos dirbtuvės visi darbininkai yra unijistai, ir pats darbdavis yra pripažinęs uniją savo dirbtuvėje, žinoma, per prievartą, per vienybę darbininkų; bet visgi jisai dirbo visokius planus, kad tik kaip-nors išardyti savo dirbtuvėje uniją, bet tas jam nepavyko, nes darbininkai veikė su neperlaužiama vienybe.

Paskutiniu laiku darbdavis parsikvietė kaszin iš kur vieną darbininką, gal but, straiklaužį, ir davė jam darbą dirbtuvėje. Išdirbus jam 8 dienas, darbininkai pareikalavo, kad jisai įstotų į uniją arba prasišalintų iš darbo; minėtas darbininkas atsiskak įstoti į uniją bei pasitraukti nuo darbo ir paaiškino, kad, jeigu jam kas kenks tame darbe, kaip ne unijistui, tai jisai kiekvieną tokį persaus ant vietos.

Unijistai tuomi tapo labai įžeisti, už tai ir pareikalavo, kad darbdavis atleistų iš darbo minėtą gal-straiklaužį. Darbdavis atsiskak jį prašalint. Tada darbininkai pagrasino straiiku, bet darbdavis to nepaisė; tačiau darbininkai per savo tvirtą vienybę visgi privertė aną gal-straiklaužį prasišalint. Darbdavis už tai da labiau įpyko, ir 19 lapkričio atstatė nuo darbo vieną unijinį darbininką, kaipo žymesnį agitatorių. Darbininkai, laikydamiesi stiprios vienybės, pareikalavo nuo darbdavio, kad priimtų atgal atleistąjį darbininką. Darbdavis atsiskak priimti, už tai darbininkai demons-

tratiškai išėjo ant straiiko, prizadėdami negrįžti į darbą, pa-
kol darbdavis nepriims atgal atleistąjį darbininką.

Tai tiek tuo tarpu, toliaus parašysiu daugiau.

B. Š i d i š k i s.

CHERRY, Ill. 13 lapkričio sukako dveji metai nuo baisios nelaimės Cherry kasyklose, kur zuvo į pustrėčio šimto darbininkų. Vietinis unijos skyrius parengė apvaikščiojimą paminėjimui tų nelaimingų darbininkų. Apvaikščiojime ėmė dalyvumą visų tautų darbininkai, kaipo broliai.

Apėjus miestelio gatves, darbininkai su paroda nuėjo ant kapinių, kur palaidotos anos nelaimingos darbo aukos. Ten kalbėjo centralinis unijos pirmininkas ir kiti įzymesni kalbėtojai. Pasibaigus apvaikščiojimui, kiekviena tauta laikė prakalbas atskyrium. Veik visos miestelio svetainės buvo užimtos prakalbomis, kurias sakė unijos viršinininkai ir socijalistai kalbėtojai. Lietuviai taipgi laikė prakalbas atskyrium. Jų kalbėtojais buvo drg.: J. Gvazdinskas ir A. Vienbiskis, abudu iš Spring Valley, Ill. Klausytojų buvo pilna svetainė, jų tarpe daug moterų ir merginų. Kalbėtojai savo užduotį atliko gerai; visiems patiko, išskiriant tiktai vieną kokį ten rėkanį, kuris, stovėdamas užpakalyje, mėgino triukšmą kelti, kol tvarkdarys jo neišvedė lauk.

Prakalbų pasiklausyti privaziavo daug lietuvių ir iš aplinkinių miestelių. Mės, cheriečiai, širdingai ačiuojame gerbiameis savo kalbėtojams ir draugams, iš kitur atsilankiusiems pas mus.

B. Ž o l y n a e.

BROOKLYN, N.Y. 20 lapkričio Tautiško Namo svetainėje, 101-103 Grand st., Brooklyn, N.Y., rupesčiu Siuvėjų Unijos lietuvių skyriaus 54-to ir 19-tos LSS. kuopos, sušauktas viešas susirinkimas, kurio mieriu buvo susipažinti su priežastimis New Yorko gatvių valytojų įvykusiojo straiiko, ir apsvarstyti įvykusiasias toj betvarkėje pasekmes. Po visapusiškam apsvarstymui vienbalsiai nutarta išnešti sekančią rezoliuciją:

Kadangi didžiojo New Yorko gatvių valytojų straiikas iššauktas yra tik atkaklumu miesto majoro ir kitų valdininkų;

Kadangi tas straiikas, tai yra, straiklaužių užlaikymas ir apsaugojimas, miestui daugiau lėšuoja, negu išpildymas tų straikuojančių darbininkų reikalavimų butų lėšavęs ir

Kadangi, straiikui įvykus, miestas paskendo nešvarume ir nudijančiu dvokimu, nuo kurio gali išsiplatinti įvairios ligos;

Todėl, imant atidom tą viską, mės, kaipo to miesto gyventojai, randų ir taksų mokėtojai išreiškiamie viešą neužsiganėdinimą iš New Yorko majoro Gaynorio pasielgimų su miesto darbininkais, ir reikalaujame, kad kuo-greičiausia su straikuojančiais darbininkais susitaikytų ir miestą apvalytų nuo dvokiančių išmatų;

Reikalaujame, kad butų išpildyti gatvių valytojų reikalavimai ir tie patįs darbininkai sugrąžinti darban.

O darbininkams tegul tas buna pasimokinimu atelytyje, iš kurios partijos miesto ir valstijos urėdninkus rinktis, kad nereikėtų straiikuoti nei su policija muštiesi, kaip kad šiame straiike atsitinka.

Tegul jums, mieli darbo draugai, buna pavyzdžiu Milwaukee, Wis. Tegul jusų kova buna laimėta. Širdingai jums velijame pilno pasisekimo.

Susir. išrinktosios Komisijos sekretorius J. Šukys.

PS. Tos rezoliucijos kopijos pasiūstos: viena miesto majorui, antra straikuojančių darb. unijai, taipgi liet. laikraščiams.

MOTERU SKYRIUS.

Kodel neveikia moteris.

Šis klausimas man tankiai ateina į mintį, bet niekad negalėjau sau išsiaiškinti priežasties. Nekalbant jau apie lietuves moteris, kurios yra toli pasilikusios nuo vyrų apšvietime, ir kitų tautų moteris daug mažiau prisideda prie apšvietos platinimo ir skleidimo socializmo, negu vyrai.

Darbininkai juda visame pasaulyje, norėdami išsikovoti sau žmoniškas teises. Moteris mažai tegirdi, tejučia tą viską ir nenori prisidėti prie kovos, kuri daug pasekmingesnė būtų, prisidedant moterims, ir greičiau užsibaigtų darbininkų skurdas; tartum jos būtų daug laimingesnės už vyrus, tartum moteris nekenktėjo daugiau už vyrą. Rodos, kad moteris negirdi, nejučia ir nenori matyti tų visų nelaimių šaltinio, iš kurio juk ir visi šeiminys vargai plaukia. Jos vaikeliai alkani ir nuplyšę. Bet kodėl ji nenori stoti į kovotojų eiles, kad iškovoti sau ir savo genterkai geresnes sąlygas? Tiesa, randasi burelis moterų, kovojančių už savo ir abelnai už liaudies teises, tačiau tai yra tik kelinta dalis, maža saujalė, palyginant su vyrų kovotojų miniomis.

Kame to atsilikimo priežastis?

Rodos, ir moteris turi jausmus ir protą, tuos pačius, kaip ir vyrai; be to, da moteris ir mažiau už vyrus atsiduoda girtuoklystei, taigi jai ir apsišviesti, rodosi, būtų daugiau progos. Ir iš atžvilgio į savo kūdikius moteris turėtų labiau už vyrą rūpintis prašalinti žiaurias gyvenimo sąlygas, kuriose beturčių kliasa randasi, viešpataujant kapitalistiškai tvarkai. Nes moteris turi didesnę meilę link savo kūdikių, negu vyras, ir geidžia jiems laimės daugiau, negu sau.

Man rodos, kad moteris sulaukė nuo narsumo kovoje už pagerinimą buvio sau ir savo vaikams šitokios aplinkybės. Moteris ilgą laiką gyveno nesavistoviai, jos ilgą laiką prigulėjo nuo kitų — merginos nuo savo tėvų, moteris nuo savo vyrų — taip kad į katra pusę linksta jų globėjai, tai ir jos yra priverstos linkti į tą pačią pusę, kokia ta pusė nebutų — geresnė ar blogesnė. Jeigu ir atsiranda moterų, kurias vyrai negali lankstyti į tą ar į tą pusę, pagal vyrų norą, tai tokių moterų skaitlius visai mažas.

Viena.

BELETRISTIKA.

Fred H. Warren.

Civilizuotos beždžionės.

Tulas keleivis nuvažiavo į Afriką. Besibastydamas šian bei ten, jis galop atsidurė gilumoj tos šalies, kur joks pėdsakis civilizuoto baltveidžio pirm to nėra buvęs. Jis ten atra-

do kaimenę beždžionių, kurios, sutikime gyvenamos, maitinasi visos lygiai medžių vaisiais, kurių gamta joms suteikė gausiai.

Kiekviena beždžionė ėmė, kas jai patiko, ką darė ir jos bendrės — ir nei vienai iš jų nieko nestokavo. Keleivis nusistebėjo iš tokio gyvenimo šių sutvėrimų ir jis užsigeidė joms duoti lekcijas iš Politiškosios Ekonomijos. Jis sušaukė joms save kelias gražiausias išveizdos beždžiones ir padavė joms sumanymą, kad jau laikas ir joms pradėti gyventi be darbo.

«Mano šalyj mes nerenkame vaisių nuo medžių nei nuo žemės — kiti tai atlieka už mus».

«Kaip tai?» — paklausė viena beždžionė.

Žmogus savo švelniu balsu papasakojo savo klausytojoms svarbiausias to dalyko paslaptis. Sekančią dieną, pirm negu kaimenė sukilo, išrinktosios beždžionės, pagal žmogaus paliepimą, paėmė savo valdžion apielinkę ir kokosinų daržus. Kuomet kitos beždžionės atėjo dalyvauti rytiniame užkandyje, perdėtinės Nujos Kompanijos išžengė priešakin ir pasakė:

«Brančios sesės—Beždžionės, pasirodė, kad yra geriausia mums (kelioms išrinktom) paimti savo valdžion visą apielinkę ir kokosinų daržus. Bet už tai, kaip ten nebutų, mes nutarėme duoti jums visoms darbą, už ką mes jums visoms mokėsime algą, taip kad nei vienai nebus trumpa su maistu». Ir, su vyliugišku nusišypsojimu ir gudriu akių žvilgė o jimu, jos išpasakojo pamatą civilizacijos, kokį joms baltasai žmogus atgabeno.

Likusioji didesnė dalis beždžionių labai užsiganėdino iš tokios permainos — nes argi tai nebuvo žingsnis prie civilizacijos? — ir tad nuėjo dirbti, jausdamos kokį tai lengvumą ant širdies ir stiprumą rankose, kurios skynė nuo medžių vaisius. Pusę surinktų vaisių reikėjo atiduoti naujiems savininkams, kuomet gi antroji dalis pasiliko pas darbininkes beždžiones, kaip užmokestis už jų darbą. Į trumpą laiką Kompanijos sąnariai buvo jau savininkais visų riešutų, kiek tik jie galėjo tą metą suvalgyti, ir, nereikalaudami daugiau, paliepė savo paskirtam perdėtinui išmėtyti pasargas, kad darbai ant tulo laiko apsisotja ir kad darbininkai gali tą laiką sunaudot vakacijoms.

Už kiek tai laiko, alginės beždžionės išalko ir norėjo jau karties į medžius, kad pasiskint vaisių, tačiau Kompanijos perdėtinis pasakė: «Meldžiamos, kaip mes turėsime jums darbą, tai jūs galėsite rinkti nuo medžių vaisius mums, o mes jums už jūsų darbą duosime dalį, kaip algą. Bet matot, širdelės, kad šiuom tarpu mes turime užtektinai ant tulo laiko, ir mes nematome reikalo leisti jus darban tuo tarpu».

Vienok medžių šakos buvo nusikorę, iš priežasties perdidelės daugybės riešutų, o beždžionės norėjo dirbti, vienok perdėtinis negalėjo joms pavelyti — kadangi tad buvo perviršis (overprodukcija)

Sušaukta bežemių beždžionių sueiga, ir viena iš jų — maištininkiškesnės dvasios beždžionė — atvirai pasakė, kad bežemės beždžionės privalo paimti savo valdžion, arba visų valdžion daržus ir užganėdinti savo reikalus, kadangi, anos

te gyvenamos, maiti-
u ganta joms suteikė

patiko, ką darė ir jos
okavo. Keleivis nu-
ų ir jis užsigėdė joms
ijos. Jis sušaukė pas-
žiones ir padavė joms
lėti gyventi be darbo,
į nuo medžių nei nuo

lžionė.
sakojo savo klausyto-
Sekančią dieną, pirm-
os beždžionės, pagal
on apielinkę ir koko-
s atėjo dalyvauti ryti-
Kompanijos išžengė

odė, kad yra geriau-
vo valdžion visą apie-
kaip ten nebutų, mėš
ką mėš jums visoms
ebus trumpa su mais-
gudriu akių žvilgė o-
os, kokį joms baltasi

abai užsiganėdino iš-
žingsnis prie civiliza-
os kokį tai lengvumą
tynė nuo medžių vai-
iduoti naujiems savi-
iliko pas darbininke-
rbą. Į trumpą laiką
ais visų riešutų, kiek
eikalaudami daugiau,
mėtyti pasargas, kad
rbininkai gali tą lai-

is išalko ir norėjo jau
tačiau Kompanijos
mės turėsime jums
džių vaisius mum, o
taipo algą. Bet me-
ne užtektinai ant tu-
ti jus darban tuo tar-

ikorę, iš priežasties
lžionės norėjo dūb-
relyti — kadangi tad

iga, ir viena iš jų —
— atvirai pasakė, kad
o valdžion, arba visų
kalus, kadangi, anos

maištininkės, visos beždžionės turi tokią-pat teisę prie gam-
tos vaisių, kaip ir parinktos savininkės.

Tokie maištininkės išvadžijimai kai-kurioms pasirodė
geri, tačiau kitos pakratė galvas, sakydamos, kad tai busi-
ne civilizacijos kelias, kad reikia laukti pribrendusio, «pato-
gaus laiko». Dagi kai-kurios (ypač tos, kurioms Kompani-
ja ši-tą «gero» buvo padariusi) pasakė, kad beždžionės, kurios
jau neturi riešutų, privalėjo po kiek-nors sutaupoti ateičiai,
kuomet da darbą turėjo ir tad dabar, esą, nereiktų nuogās-
tauti.

Kuomet beždžionės išalko da labiau, tada tarp jų sujū-
dimas pasidarė da didesnis. Jos savo necivilizuotose nuomo-
nėse niekaip negalėjo įsivaizdinti, kodėl jos turi būti alkan-
os, kuomet kokosinai puva ant žemės. Po kiek laiko bu-
rys beždžionių viešai apskelbė, kad jos atims nuo savininkų
daržą ir naudosis vaisiais lygiai taip, kaip kad naudojosi
prieš-civilizacijinėse dienose.

Taip ir padaryta.

Beždžionės dideliame skaitliuje nuėjo pas perdėtinį ir
pareikalavo raktų nuo daržo. Perdėtinis labai išsigando; jis,
nežinodamas, ką daryti, galop pasakė beždžionėms, kad šios
neprisilaiko tvarkos ir peržengia «įstatymus» — įstatymus,
kuriuos išdirbo kelios išrinktosios ir vardan kurių įstatymų
jos negalėjo paimti savo privatiškon savastin tą, kas visoms
beždžionėms priklausė. Bet išalkusios beždžionės nežiurėjo į
jokius įstatymus; jos pasiėmė savo valdžion visą daržą ir vai-
sius. Ir buvo visoms visko pakaktinai, neišskiriant nei per-
dėtinio, nei kitų buvusių bendradarbių — bet visos jos dabar
turėjo atlikti dalį darbo, kadangi nei viena nedirbo už kitą.

K l a u s i m a s: Ar mėš esame tokie protingi, kaip
beždžionės?

Vertė J. Stasiulevičius.

SAJUNGOS REIKALAI.

Kas instruktoriai?

L. S. Sąjunga jau nuo seniai stovi pinigiskai gana silp-
nai; tą jau parodo rinkimas extra mokečių. Taigi yra pri-
erystė narių ir kuopų rupinties suėdėti Sąjungos pinigus.

Kaip matos, N44 «Kovos» 29 kuopa savo įnešimuose
tymiai pastebi Sąjungos knygvedystėje betvarkę. Sąjungos
knygvedis pasiteisina N45 «Kovos», nurodydamas, kad są-
jungiečiai negali matyti iš balanso, kokis yra knygų sutvar-
ymas ir abelo biznio stovis. Vienok knygvedžio darbas ir
geras knygų vedimas turėtų matytis ir iš balanso. Bizoj
gerai sutvarkius, knygvedis turėtų balansuoti maž-daug
ermatoma atekirose panašiose rubrikose: «Kovos» užsilai-
ymas, knygų pardavinėjimas, agitacijos reikalai, pašaliniai
darbai ir t. p. Tai bent būtų matoma, kokį kuris dalykas
pada apsvirtimų. To nėra, kritika yra vietoj.
Tarčiau žodį apie drg Jaksčio straipsnį «Žvilgis į Są-
jungos stovį». Straipsnis surašytas vienpusiškai, be atsižvel-

gimo į tuomlaikines aplinkybes; kaltinama buvusieji «Ko-
vos» administratoriai be skaitlinių, be faktų vieni tik žodžiai,
kurie vėla kelia iš numirusių negeistiną senąją istoriją. Ir
užbaigia su didžiausiais išgyrimais dabartinio administrazio-
rius už solidarišką santaiką... Kai-kas gal pamislyti, kad
tai jis girie dabartinį administratorių todėl, kad administra-
torius, priešingai VI-to susivaziavimo nutarimui, laiko jį
darbe.

J. B r a z a u s k a s.

Autoriaus rankraštyje buvo pasakyta, kad knygiaus
urėdas nelegališkas; bet kad jau knygiaus urėdo klausimas
paleistas nubalsavimui, tai jau pervėlu apie jį svarstyti; bu-
vo užmetama Centro Sekretoriui, kam neleido visuotinam
nubalsavimui klausimą apie atstatymą ar palikimą zecerių,
bet ant to užmetimo Centro Sekretorius jau 46 num. «Kovos»
davė atsakymą, todėl ir paties užmetimo nededame.

Drg. Brazauskas rankraštyje padarė užmetimą da ir
prieš tai, jog administratorius pakėlė pavieniams mokesį; jo
nededame todėl, kad visvien iš to jokios naudos nesimato.
Vely draugai paduotų tą dalyką Sąjungos visuotinam nu-
balsavimui.

Red.

Mažiau karščio, daugiau faktų.

Mės, LSS. 24 kuopa, Plymouth, Pa, susirinkime, laiky-
tame 5 d. lapkričio 1911 m., nutarėm išreikšti 29 kuopai pa-
peikimą (žiurėk N44) už užsikalščiamą be faktų, ir nepa-
matuotus protestus ir pasilaikymą pas save mokesties, nes tas
netik ką apsunkina administraciją, kaip finansiskai, taip ir
moraliskai, bet ir vaidus sukelia tarp mažiau susipratusių
draugų.

Patėmijimai yra naudingi, bet tik su faktais. Dabarti-
nė administracija nėra tokiam pavojuje, kaip 29 kuopa ma-
no, ir, rodosi, yra po kaucija, kaip tai seniai nutarta. Kas
link knygvedystės, tai tą nutarė VI LSS. susivaziavimas,
kad išvengtų administracijj tulį stambių klaidų.

LSS., kaipo progresyviškiausia lietuvių organizacija, į
kurią visų akys yra atkreiptos, privalo turėti gerą tvarką, o
tvarką galima turėti tiktai su pagelba apmokamų darbinin-
kų, nes iš jų galime ir pareikalauti tvarkos.

LSS. 24 kp. Org. M. Z a l i e t s k a s, Sek. K. A r-
m i n a s, Išd. J. L i z a i t i s.

Tylėkime ir mokėkime skolas.

Tokią tai mintį paduoda Bagočius «Kovos» num. 47 po
antgalviu «Naujos insinuacijos», atsakydamas man ant til-
pusio straipsnelio «Žvilgis į Sąjungos stovį» «Kovos» num.
45.

Nenorėčiau eikvoti laiką ir užimti vietą «Kovoje», bet,
kuomet Bagočius ten daug apsilenkia su teisybe, tad atsaky-
ti reikia.

Pirmiausia Bagočius sako, jog nepadaręs nei cento sko-
los Sąjungai laike savo administratoriavimo. Pabaigoj gi sa-
vo straipsnio, besigirdamas, pasako, jog \$300 savo pinigų
paskolino Sąjungai. Ar tas ne skolat...

Sako, administraciją ištaisęs. Juk tą darbą padirbo Andriulaitis, kaip auką Sąjungai, tad ne Bagočiui ačiu.

Sako, Baltrušaičio priprašė, kad nusileistų algoj ir nusileido. Juk tada ir zeceriai nusileido po \$2.00 į savaitę, kuriuos tik šįmet atgavo; o Bagočius savo algą užmiršo sumažinti ir vis skaitė į skolą. O jeigu zecerių algas skaitytume į skolą, kaip kad Bagočius skaitė savo algą, tai šiandien būtų da apie \$400 skolos daugiau. O kito kišenium girtis tai ne užsimoka.

Sako, už Jocio apgarsinimus iš savęs užmokėjęs. Čia tai ne Sąjungos gerovės dėlei tai darė, bet norėdamas tapti Jocio «penkiolikos milijonų» Korporacijos nariu, todėl ir gavo 150 šerų už tai, nes, kuomet Jocio laikraštis «Progresas» sustojo ir Korporacija bankrutijo, Bagočius atvažiavo iš Bostono ant jos šermenų ir patiems «Kovos» darbininkams siulinejo visa 150 šerų už \$15.00, galiaus tik už \$5 00 atidavė, bet, ant nelaimės, tokio godaus biznierio nerado, tai ir išvažiavo nieko nepešęs.

Sako, kutterį (mašinę pjaustyti popieroms) nupirkęs, bet apie tą pirkimą tegul pasakys LSS, 1-ma kuopa.

Da vienas jo atjautimas Są-gai yra tai tas, kad nuo apleidimo administracijos iki artinantis VI susivaziavimui Bagočius nesirupino Sąjunga ir nei cento jai nemokėjo, tik prieš susivaziavimą ir jis išlindo su savo kvoteriu (25c). Ar ne gudri lapė!...

Tat politikierių vengkime, draugai!

V. J a k š t y s.

Šitokie pasikaltinimai — tai draskymas jau beužgyjančių žaizdų. Kiekvienas savaip teisingas. Bagočiaus administratoriavimą tyrinėjo Pildomasis Komitetas ir atrado, kad, jam beadministratoriaujant, pasitaikiusios klaidos paėjo iš to, kad jis nebuvo susipažinęs su knygvedyte, ir kad ligtol nebuvo jokios tvarkos užvesta administracijoj.

Redakcija pasistengs nedaleisti šiam dalykui išeiti į laikas.

Red.

Prakalbų rengimo dėlei.

Parankiausias ir, reikia pripažinti, pasekmingiausias budas platinimui socializmo idėjos tarpe lietuvių — tai prakalbos. Šiurkščiausių jausmų bukapročiai fanatikai, besiklausydami socialistiškų prakalbų, susišvelnina ir galų-gale lieka pastovūs socialistų eilių nariai.

Tankus rengimas prakalbų neša gerus vaisius, žymiai varo žmones prie progreso. Gali but, nesiras to, kas tai nuomonei būtų priešingas. Tik viena kas. Męs turime prisitaikyti prie mūsų publikos. Nors mūsų publika mėgsta eiti pasiklausti da nematytų kalbėtojų, o matyto kalbėtojo nereikalauja kelis sykius matyti ir pasako: «Aš tą kalbėtoją mačiau ir girdėjau, ką jis kalba». Na, o mums ir nelieka niekas kitas daryti, kaip tik prisitaikyti prie publikos norų, pasistengiant suteikti kaskart nematytą, negirdėtą kalbėtoją. Nors taikymasis būtų pataikavimu paikam norui, bet ką da-

ryti, kad be to negalima apsieiti?

Dėlto 89 kuopa mano, kad būtų naudingas šis patarimas: Kalbėtojai, pasirengę pasidaruoti agitacijos ir socialistiškos propagandos labui, praneštų apie tai Centru'o Centras pagarsintų «Kovoj», jog tai yra kalbėtojas, kuriam galima surengti maršrutą. Tokiu budu ir iš toli būtų galima partraukti kalbėtoją.

89 kuopos Sekr. D. J. Klinga.

Mokslaeivių Paskolės Ratello reikalai.

MPR. Veikiamajo Komteto Tarimas No 1.

Link Veik. Kom. veiksmarodžio:

- 1) Veik. Kom. turi turėti iš savo tarpo sekretorių ir archivarijų.
- 2) Tarimai turi eiti sekančiai: Mickevičius, Pruselaitis, Neviackas, Mickevičius, Pruselaitis ir tt.
- 3) Tarimai turi pradėti eiti nuo Veik. Kom. sekretoriaus ir pas jį pasibaigti.
- 4) Paduodant įnešimą Veik. Kom., visados reikia siųsti Veik. Kom. sekretoriui.
- 5) Paduodant įnešimą, visados reikia ir kopiją prisiųsti, kad tuomi sumažinus V.K. sekretoriaus darbą.
- 6) Veik. Kom. tarimą V. K. sekretorius pasiunčia tai įstaigai, kuriai tas dalykas pridera.
- 7) V. K. tarimo branduolį sekretorius pagarsina organe «Kovoj». MPR. V. K. narys J. S. Pruselaitis.

Draugo J. S. Pruselaičio «Veiksmarodžiui» pritariu. An sekretoriaus perstatau J. Neviacką.

MPR. V. K. narys J. J. Mickevičius.

Draugo J.S. Pruselaičio «Veiksmarodžiui» pritariu. An sekretoriaus paduodu drg. J.J. Mickevičių.

MPR. V. K. narys J. Neviackas.

Sutinku su drg. J. Neviacku, kad J.J. Mickevičius būtų MPR. V. K. sekretorium.

MPR. V. K. narys J. S. Pruselaitis.

MPR. kuopos ir visi draugai molonės atkreipti dėmesį, siunčiant įnešimus, V. K. siųstų sekretoriui sekančiomis antrašu: J. J. Mickevičius, 552 Locust St., (V. U.) Valparaiso, Ind.

MPR. V. K. Sek. J. J. Mickevičius.

MPR. Veik. Komiteto Tarimas No 2.

1) Įnešu, kad MPR. nuosavos knygos būtų pas MPR. išdininką J. Šukį.

2) Įnešu, kad Centro susinešimų sekretorius II-mo MPR. susivaziavimo nutarimus ištrauktų iš protokolo ir pasiųstų kuopoms ant nubalsavimo.

MPR. V. K. narys J. S. Pruselaitis.

Su paragrafu 1-mu sutinku, kad nuosavos knygos būtų pas išdininką J. Šukį. Paragrafas 2-ras nupuola per save, kadangi Centro susinešimų sekretorius protokolu

jau yra išsiuntinėjęs kuopoms ant nubalsavimo.

MPR. V. K. narys J. J. Mickevičius.

Pritariu nuomonei draugo Mickevičiaus.

MPR. V. K. narys J. Neviackas.

MPR. V. K. sekretorius J. J. Mickevičius.

Draugams aukautojams.

Tariu širdingą ačiū už sušelpimą manęs nelaimingo. Pirmiausia ačiū turiu atiduoti vietinės 89 kuopos draugams, kurie pirmiausia mane sušelpė ir kurios kasierius drg. V. Ivonaitis man aukas perduoda. Čia paduodu surašą aukų, gautų per drg. V. Ivonaitį:

Iš Sheboygan, Wis, 152 kuopos: A. Chesna 50c.; V. Vosilius 30c.; J. Budrevičius, S. Vosilius, P. Aleksinas, S. Mantirla, S. Vosilius—po 25c.; S. Petrauskas ir S. Dvilaitis—po 20c.; V. Grabauskas 10c. Viso—\$2.55.

Iš New York, panelė M. M. Račiūtė—\$1.00.

Iš Portland, Me., Al. Hamman—50c.

Iš Westfield, Mass., M. Strolis—\$1.00.

Iš Philadelphia, Pa., V. Jakštys (knygutėms)—\$1.05.

Iš Athol, Mass., per drg. M. Kirtiklį nuo 114 kuopos: M. Kirtiklis \$1.00; K. Latvėnas ir M. Gademauskas—po 50c.; J. Kaulavičius, D. Jonilionis, J. Bagdonas, J. Gurklis, D. Merkis, M. Vasiliauskas, P. Devinskas, P. Faltinavičius, J. Druffas, Br. Serafinas, J. Girdžius—po 25c.; J. Daubaras 10c. Viso—\$4.75.

Dėkui, mano brangūs draugai, už jūsų aukas. Malonėčiau, kad ir kiti draugai neatsisakytų paduoti man pagalbos ranką, kad galėčiau reguliariai gydytis, be pertraukos, o išgijęs dirbsiu mūsų tikslui iš visų spėkų.

P. J. Močkevičius.

LSS. 89 kuopos valdyba: J. Ivonaitis, D. J. Klinga ir V. Ivonaitis.

RUSIŠKAI-AMERIKONIŠKA LINIJA.

VIENATINĖ, be persėdimo tarp Amerikos ir Rusijos Linija. Mes, Rusijos gyventojai nusprendėme atiduoti kreditą savo linijai, prisilaikančiai visuomet teisingo emigrantų pervežimo tarp Liepojaus ir New Yorko. Ši linija da neseniai atidaryta, Rusiškai-Rytinės-Azijiškos Bendrijos. Ant tos linijos laivų visuomet yra daug geriau ir patogiau važiuoti, negu ant kitų linijų. Čia, savo prigimta kalba galima susikalbėti su laivo tarnais ir prižiūrėtojais ir žinoma, tuomet negali žmogaus niekas nuskriausti. Todėl patartina kiekvienam keliaujančiam iš Rusijos ar iš Amerikos į Rusiją imti augščiau paminėtos linijos laivus, kurie veža greitai ir pigiai.

Prelekcijos, diskusijos ir deklamacijos.

Parengė bendrai LSS. 19 kuopa ir Liet. Apšv. Draugytė. Šios prelekcijos bus skaitomos laike Adventų kas nedėdienis, nuo 2:30 val. po pietų. Tautiško namo svetainėje, 101-103 Grand St. Brooklyn N. Y.

PROGRAMAS:

Gruodžio 3 d. «Socialistai — kas mes esame ir ko reikalauja-

me». Skaitys drg. J. Perkunas.

Gruodžio 10 d. «Kada ir kaip atsitiks svieto pabaiga». Skaitys drg. P. Norkus.

Gruodžio 17 d. «Patrijotizmas, visuomenė ir socializmas». Skaitys drg. J. Šukys.

Gruodžio 24 d. «2000 metų atgal ir šiandien». Skait. drg. J. P. Nuoširdžiai kviečia Komitetas.

LSS. 137 kuopos draugams.

Mėnesinis susirinkimas atsibus 1 d. Gruodžio, pėnyčios vakare 7:30 val. Nazekskio svetainėje, 263 E. 115-th St., Kensington, Ill. Aatsilankykite visi draugai ant susirinkimo.

Sek. E. Algimnavičiūtė.

Prakalbos Detroit, Mich.

LSS. 116 kuopa surengia dideles prakalbas, kurios atsibus 3 d. Gruodžio, Kanuso salėje, Chene St. ir kampas Ferry Ave., 2 val. po pietų.

Kalbės garsys kalbėtojai ir gerai išsilavinę deklamatoriai. Bus daininama Kalėdų dovanos. Įžanga visiems dykai.

Visus užkviečia Komitetas.

Pranešimas draugams.

Liet. Sūnų Draugystės Wilmerding, Pa. metinis susirinkimas atsibus 3 d. Gruodžio, 2 val. po pietų. L. S. Dr—stės svetainėje. Ant šio susirinkimo, turi atsilankyti kiekvienas šios draugystės narys, nes bus rinkimas Komiteto ir priėmimas naujos konstitucijos. Butinai turi kiekvienas prisibuti.

L. S. D—tes Kom. B. Kondrotavičius, St. Ivanauskas.

Teatras.

Dramatiškas Ratelis prie LSS. kuopų Chicagoje stato scenoje vienvieksmį vaidelį «Angliakasių Apskrityje» ir vieno veiksmo komediją «Medicinos Daktaras». Nedėlioje, 10 d. Gruodžio, 1911 m. Hull Hause svetainėje, kampas Polk ir Halsted gatvių. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga 50, 35 ir 25 centai.

Abudu viršminėti veikalai pasirodys pirmą sykį ant vietinės scenos.

Kviečia visus atsilankyti Komitetas.

Chicagiečių atyda.

LSS. 81 kuopa, 3 d. Gruodžio, 2:30 val. po pietų, Columbus svetainėje, North Ave. ir kampas Elk—grove Ave. surengia viešą paskaitą (referatą sutaisytą Dr. F. Matulaičio «Darbininkų ligos».

Kviečiame atsilankyti kuo-skaitlingiausiai, nes mums svarbu yra žinoti iškur tos nelaimės atsiranda ir kaip nuo jų atsigtinti. Įžanga dykai.

Viešų Prelekcijų Komisija.

Feeling "Fit" Every Day

Influenza arba imedies užpuolimai naktimis arba kosulys ir diegimai jūsų raminyse iš nusidirbino, nepaguldys jus, jeigu turėsit Dr. Richterio Pain-Expellerį savo namuose ir tuojaus imsite vartot. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkis pamėgdžiotų vaisty.

F. A. RICHTER & Co., 215 Pearl Street, New York
Richterio Congo Pildas yra geros nuo vėdučių, maldedėjimo, 25c. ir 50c.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalniniui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c. Adrs. V. Belalsvls, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

"Teisybe"

Dvimėnesinė Darbininkų Knygėlė

"TEISYBĖ" veidmainiai ir melgiai neskaityti, ba ji jiems karti. "TEISYBĖS" prenumerata metams tikta 50c.

"TEISYBĖ"

600 Collinsville Ave. EAST ST. LOUIS, ILLS.

Kas užsirašys „Kovą“ per Teisybės išlestatuvą tam Teisybę siųsime dykai.

PARDUODU LAIVAKORTES

ir siūnčiu pinigus. Atlieku visokius spaudos darbus. Užrašu lietuviškus laikraščius. Turiu agentūrą apsaugos nuo ugnies. Priimu pinigus taupiniui.

P.M.KAITIS

narys 81 kp. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8 1/2 d. Rotterdamą	11 1/2 d. Liepoją
III Klesa \$31.00	III kl. \$33.00
II Klesa 45.00	II klesa 47.00
I Klesa 52.00	I klesa 52.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administrciją.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išigydyti nuo užnuodijimo krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj išigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiū piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa at žemiaus paduotu kupon, katru siusk mums šendena.

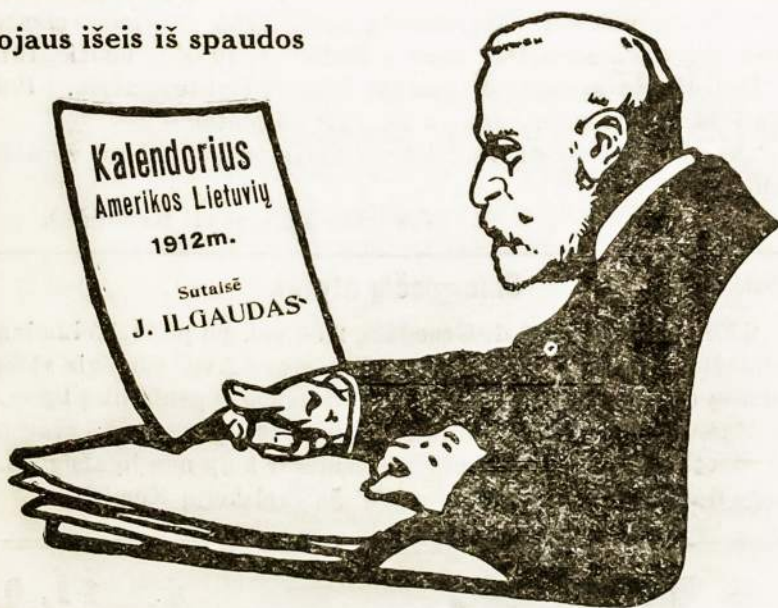
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago;
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prizadiėjma, aš noriečiau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jūsu knyga del vyrų.

Vardas.....

Adresas..... Steltas.....

Tuojaus išeis iš spaudos

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J.Leveskio ref.); Namine Higiena (M.Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr.A.L.Juška); 10metinės "Aušros" sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee's socialistai (ilustruotas); Pirmoji Gegužės; Nuo ko paeina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagražinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisijus 25c, tam pridėsime gražų kišeninį kalendorių Dovanų.

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

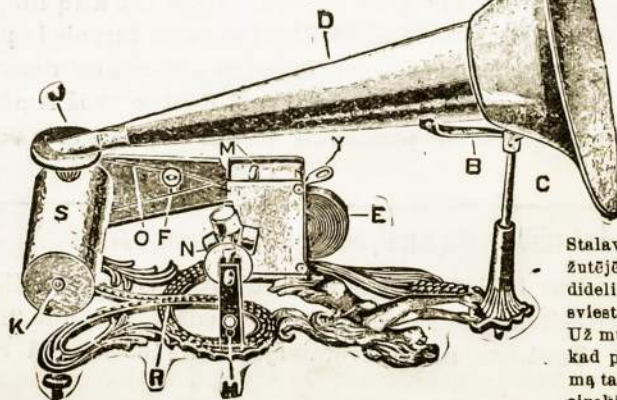
Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažiūrėjimo siūnčiam vieną numerį DYKAI!

Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

DYKAI! Pirkite už \$6 00 vertės musu žinomos tabakos dėleigaretne ir išsirinkit sau dovoną iš sekančių daiktų: Naujausias im portuotas Fonografas su didel

nikelluota dūda, kurla grajina geral ir aiškiai visokias muzikas ir dainas. 2. Kiekvienas gali turēt savo name koncertą. 2. Geriausia Armonika vokiško išdirbimo su notoms ir nurodymais. 3. Pulkus stalavus nikelinus laikrodus su muzike, kiekvieną kartą grajina 10 minutų. 4. Vyriškiarba moteriški etoral paaukuoti laikrodėliai. 5. Stalavi įrankiai gražioje dėžutėjė: 6 peiliai, 6 videlai, 6 dideli saukštai, 6 maži, 1 peilis avlestatul ir saukštukas cukrul. Už mūsų dovoną vien norime, kad pagarsitumet mūsų ūrmą tarp jusų pažįstamų. Atsiųskite mums ant rankos 50c.

markėms, o mes jums prisijusime 40 skrinučių tabako 4 gatunkų už \$6.00 ir jusų išrinktą dovoną. Likusius \$5.50 užmokėsit gavę tavorą. Kam tavoras nepatike, gali jį neimti.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO, Dept. M. 115 E. 7th st. New York